

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ
จังหวัดสุรินทร์

การค้นคว้าอิสระ
ของ
รณภพ ทองประดับ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ
จังหวัดสุรินทร์

OPINIONS OF PEOPLE TOWARDS THE WASTE MANAGEMENT OF
BANCHOB SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN SANGKHA DISTRICT, SURIN PROVINCE

การค้นคว้าอิสระ
ของ
รณภพ ทองประดับ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย รณภพ ทองประดับ

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์

ที่ปรึกษาร่วม

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

รัฐประศาสนศาสตร์

สถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่พิมพ์

2554

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.7161 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า:

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดให้มีรถขยะในชุมชนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง รองลงมาคือ ควรประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ประชาชนทราบถึงการคัดแยกขยะและการกำจัดขยะที่ถูกต้องและไม่เป็นอันตราย ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย และควรจ้างเหมาให้ประชาชนในชุมชนจัดเก็บขยะเพื่อมีรายได้ ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประจัน คะเนวัน ประธานกรรมการการค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำ การค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านคือ นายธนภัทร หวังสม ท้องถิ่นอำเภอสังขะ อำเภอสังขะ นายสำออง สิมมา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอสังขะ จังหวัด สุรินทร์ และนายสำเริง ช่องาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนทราย อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ กำนัน และผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านขบทุกหมู่บ้าน ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณ แค่มิคา มารดา บวรพาจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิด สติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนชื่นนำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

รณภพ ทองประดับ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	20
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	26
บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย.....	31
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34 40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	60
วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	73
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองแบบสอบถาม.....	77
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	79
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	81
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	87
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	37
2 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	37
3 โรงเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	37
4 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกแต่ละหมู่บ้าน.....	44
5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.....	50
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	52
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการวางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	53
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดเก็บรวบรวมและขนส่ง โดยภาพรวมและรายข้อ.....	55
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	57
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการเก็บค่าธรรมเนียม โดยภาพรวมและรายข้อ.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 11 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์..... 59

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญและเร่งด่วน ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ต่าง ๆ ในทุกชุมชนทุกระดับ นับตั้งแต่ระดับตำบล เทศบาล และเมืองใหญ่ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงสร้างมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับมนุษย์ โดยที่มนุษย์เป็นสาเหตุหลักในการสร้างปัญหาจากการดำเนินชีวิตตามกิจวัตรประจำวัน การประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะชุมชนที่มีประชากรหนาแน่นปริมาณขยะมูลฝอยยังมีจำนวนมากขึ้นเป็นเงาตามตัว และไม่สามารถกำจัดขยะมูลฝอยที่คนผลิตออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งชุมชนมีประชากรหนาแน่นการแก้ไขปัญหาก็ยิ่งทวีความซับซ้อนขึ้นตามลำดับ จากการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างมากมานั้น ปัญหาที่ตามมาคือ การเกิดมลพิษในสิ่งแวดล้อม ซึ่งมลพิษที่เกิดขึ้นมีทั้งมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ และมลพิษทางดิน ปัญหาหนึ่งที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือยและไร้การจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ ปัญหาการเกิดขยะมูลฝอย

การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชน มีอัตราการเพิ่มตามการขยายตัวของ การเพิ่มขึ้นของประชากร ควบคู่กับการขยายตัวของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและปัญหาสิ่งแวดล้อมมากมายที่ตามมา ขยะมูลฝอยเป็นของเสียที่เกิดจากกิจกรรมของคน ขยะที่พบโดยทั่วไปประกอบด้วยวัสดุทั้งที่ไม่เป็นอันตราย ได้แก่ กระดาษ ผ้า พลาสติก เศษอาหาร ฯลฯ และที่เป็นอันตราย เช่น เศษแก้ว สี สารทำความสะอาด สารเคมีต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งอาจเป็นพิษภัยต่อสุขภาพได้ ปัจจุบันพบว่าชุมชนเจริญขึ้นจากชุมชนเล็ก เป็นชุมชนใหญ่ จนเป็นเมือง จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นพร้อม ๆ กับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้การผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งปริมาณของเสียจากอาคารบ้านเรือนและจากเมืองย่อมมากขึ้นตามจำนวนประชากรและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นด้วย ปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 พบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศรวมกันประมาณ 3,420 ตันต่อวัน และสามารถนำไปกำจัดได้ประมาณร้อยละ 88 หรือ ประมาณ 2,667 ตันต่อวัน ส่วนที่เหลือตกค้างประมาณ ร้อยละ 22 หรือประมาณ 753 ตันต่อวัน และคาดว่าในปี พ.ศ. 2550 ถ้ายังคงใช้วิธีกำจัดขยะมูลฝอยแบบเดิมจะมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ

ประมาณ 7,370 ต้นต่อวัน และมีขยะมูลฝอยตกค้างประมาณ 1,620 ต้นต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ. 2546 : 12 – 15)

การจัดการขยะมูลฝอยในอนาคคมิแนวโน้มของปัญหามากยิ่งขึ้น อันเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ รูปแบบและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยจะมีความยากต่อการกำจัดมากยิ่งขึ้น การคัดค้านของประชาชนในการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การขาดแคลนที่ดินในการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย การขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวม การเก็บขน การขนส่งและกำจัดขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ยังเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การกำจัดขยะมูลฝอยขาดประสิทธิภาพซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ (กรมควบคุมมลพิษ. 2546 : 35)

พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 “ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย” และพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (3) “การรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล” เป็นหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมกันนั้นใน พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 3 มาตรา 18 “การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น (วรรคสอง) ในกรณีที่มีเหตุอันควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยก็ได้” (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. 2548 : 1 - 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ เดิมมีฐานะเป็นสภาตำบล ต่อมาได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2539 มีพื้นที่ทั้งสิ้น 65 ตารางกิโลเมตร หรือ 40,625 ไร่ ครอบคลุมเขตการปกครองตำบลบ้านชบ จำนวน 11 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งที่ประสบปัญหาจากขยะมูลฝอย เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นวันละประมาณ 5.2 ตัน มีความสามารถในการกำจัดขยะมูลฝอยได้ร้อยละ 70 และนำไปกำจัดโดยการเทกองและเกลี่ยโลกบฝัง ปีละ 2 ครั้ง ที่บริเวณที่กำจัดขยะเทศบาลตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยดังกล่าวเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบและเทศบาลสังขะ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ ได้จัดทำข้อตกลงในการใช้ที่กำจัดขยะมูลฝอยร่วมกันกับเทศบาลตำบลสังขะ ซึ่งการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหลายด้าน ทั้งแหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำผิวดิน ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคและแมลง สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ. 2552 : 40)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,134 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคำคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้เข้าใจความหมายศัพท์ต่างๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดด้วยการพูด การเขียน โดยมีความรู้ประสบการณ์ที่ได้มาจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่มาของการแสดงออกนั้น โดยมีอารมณ์กับความเป็นไปตามสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นแรงเสริมซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการอบรมหรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาซึ่งเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกที่มีต่อการดำเนินงาน

2. **ขยะมูลฝอย** หมายถึง บรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่เหลือจากความจำเป็นในการใช้ ซึ่งในขณะนั้นคนไม่ต้องการ ทั้งนี้รวมตลอดถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร มูลสัตว์ ซากสัตว์ ฝักร้าง และเศษวัสดุสิ่งของที่เก็บกวาดจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัย อาคาร ร้านค้า โรงงาน อุตสาหกรรม ตลาด ถนนและอื่น ๆ

3. **การจัดการขยะมูลฝอย** หมายถึง กระบวนการ วิธีการจัดการเพื่อทำให้ขยะมูลฝอยพ้นไปจากวงจรปัญหาหรือหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งจะต้องทำให้ขยะมูลฝอยแปรสภาพกลับสู่ระบบนิเวศน์โดยหมดลักษณะมลพิษ ของหน่วยงานและบุคคลที่รับผิดชอบ

4. **ความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอย** หมายถึง การที่ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอยต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผน หมายถึง ประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น นำข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่มาเพื่อวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย วางแผนจัดหาสิ่งของ เช่น อุปกรณ์ทำความสะอาด ถังขยะ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย วางแผนรณรงค์ และ จัดหาเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน

4.2 ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมีถังรองรับขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่และถังขยะมีสภาพที่ดีไม่แตกหัก ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ พนักงานขับรถปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและความสุภาพเรียบร้อย ไม่มีปัญหาขยะตกค้าง และสามารถ จัดเก็บขยะได้ตรงเวลา จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดเก็บขยะมีความเหมาะสม (3 ครั้ง/สัปดาห์) มีการคัดแยกขยะออกมาใช้ประโยชน์ก่อนนำไปกำจัด มีการกำจัดขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล มีการ แบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอย และไม่ทำให้บริเวณที่กำจัดขยะเป็นแหล่งอาหารแหล่ง เพาะพันธุ์สัตว์ และแมลงนำโรค เช่น แมลงวัน ยุง และแมลงสาบ

4.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมีการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตารางการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการ ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการลดการผลิตขยะ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของการ เก็บขยะมูลฝอย การแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง อย่างชัดเจน และได้รับข้อมูลข่าวสารขององค์การ บริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

4.4 ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม หมายถึง มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะ มูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บมีความสำคัญที่ช่วยให้การจัดเก็บขยะ มูลฝอยอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย การเสียค่าธรรมเนียมมีความสะดวก และรวดเร็ว มีการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียม และเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเก็บค่าธรรมเนียมแล้วมีการออก ใบเสร็จรับเงินให้

5. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

6. ประชากร หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล และค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
5. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการสรุปผล หรือการตัดสินใจพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ก่อตัวขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล หรือเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีวิจารณ์ญาณ โดยยึดความรู้ และประสบการณ์ของบุคคลนั้นเป็นหลัก โดยไม่จำเป็นต้องเอาความรู้ที่ถูกต้องหรือข้อพิจารณาใดๆ มาพิสูจน์ ได้มีผู้ให้ความหมายและนิยาม ไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

นพมาศ ชีรวัดิน (2539 : 99) กล่าวว่าความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นพูดจริงจากใจ พูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจด้วยเหตุนี้จึงนิยมกันมากที่จะสำรวจความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเรียกว่าการสำรวจประชามติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการหยั่งประชามติเป็นเครื่องมือสำคัญทางวิชาการที่ใช้ศึกษาและสำรวจการแสดงออกทางความคิดเห็นในปัจจุบัน

ลาวัณย์ จักรานูวัฒน์ (2540 : 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อหรือการลงความเห็นที่ไม่ได้เป็นความรู้สึกอันแท้จริง แต่ในบางครั้งความคิดเห็นในบางสิ่งบางอย่างอาจเป็นจริงได้

ชยากร เทศะบำรุง (2544 : 6) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและค่านิยม โดยเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับจิตลักษณะของบุคคลหรือสังคม ค่านิยมเป็นเรื่องราวทางจิตอย่างกว้างๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากความหมายต่างๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก การยอมรับหรือไม่ยอมรับ การเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้น ด้วยการพูด เขียนหรือสื่อสารให้บุคคลอื่นได้รับรู้ โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม และสภาพแวดล้อม ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลนั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละบุคคลอาจจะเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นก็ได้ ทั้งนี้ความคิดเห็นยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูดหรือการเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะมีประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ เพราะจะทำให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โครงการพัฒนาใด ๆ ก็ตาม ถ้าจะให้สำเร็จและบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงแล้ว ก็ควรจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนการเผยแพร่โครงการและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนคือโครงการจึงจะเกิดผลดี คือ จะช่วยให้โครงการนั้นสอดคล้องเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นอันเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ใช้ประเมิน โครงการถ้าสาธารณชนมีส่วนร่วม หรือมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นในโครงการใดๆ ที่จะพัฒนาประเทศนั้นก็จะทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือรักษาไว้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงานรวมทั้งการฝึกหัดการทำงานด้วย (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2522 : 19-20)

โยธิน ศันสนยุทธ และคนอื่น (2524 : 46 ; อ้างถึงใน ชยากร เทศะบำรุง, 2544 : 7) กล่าวว่าการศึกษาความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำว่าดีหรือไม่คืออย่างไรจากความคิดเห็นของผู้ได้รับประโยชน์ เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรมทัศนคติของผู้กระทำให้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่น กิจการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะ

สถานีโทรทัศน์จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมรายการต่อรายการ โทรทัศน์ต่างๆ อยู่เสมอเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม

สุกิจ เหลืองสกุลไทย (2544 : 6) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการจะบอกถึงความคิดเห็นก็คือการแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร ก็ได้สามารถทำตามความคิดเห็นเหล่านั้นได้ หรือในการวางนโยบายใดๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในการที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป

กล่าวโดยสรุป คือ การศึกษาความคิดเห็นทำให้ทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้กระทำว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร จากความคิดเห็นของผู้ได้รับประโยชน์จะเป็นแนวทางในการนำไปกำหนดนโยบายต่างๆ และหากพบข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม

ประเภทของความคิดเห็น

สำหรับประเภทของความคิดเห็น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเภทความคิดเห็น โดยได้มีผู้ให้ความหมายและนิยามไว้หลายท่านด้วยกัน และขอยกตัวอย่างและสรุปดังต่อไปนี้

สุชา จันทรเฒ (2546 : 7) ได้แบ่งความคิดเห็นเป็น 2 ประเภท คือ

1. การคิดโดยไม่มีจุดหมาย (Undirected Thinking) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าความคิด ต่อเนื่อง (Associative Thinking) การคิดแบบเชื่อมโยงเป็นความคิดที่ไม่มีจุดหมาย เป็นอิสระจากการถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขภายนอก เช่น การฝัน การจินตนาการ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง เป็นต้น
2. การคิดอย่างมีจุดหมาย (The Goal – Directed Thinking) เป็นการคิดที่มักมีบทสรุปหลังจากที่คิดเสร็จ หรือเมื่อต้องการหาคำตอบในวิถีทางที่สมเหตุสมผลในการแก้ไขปัญหา การคิดแบบนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การวิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

จารุวรรณ เศรษฐสุนทิ (2550 : 8) จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประเภทคือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ซึ่งทางบวกได้แก่ ความรักหลงและทางลบได้แก่ ความรังเกียจ โดยความคิดเห็นนี้รุนแรง และเปลี่ยนแปลงได้ยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีพื้นฐานจากความรู้ความเข้าใจถึงนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ชอบยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ความคิดเห็นสามารถเกิดจากการเรียนรู้เข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน หรือมาจากประสบการณ์ที่เกิดจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อจิตใจและความคิดประเภทของความคิดเห็นสามารถแบ่งได้ทั้งในทางที่ดี ได้แก่ การยอมรับและในทางที่ไม่ดี ได้แก่ การปฏิเสธอาจมีระดับความคิดเห็นในระดับธรรมดาและรุนแรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้นั้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ดังนี้ คือ

ธีระพร อุวรรณโณ (2529 : 51-54) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดขึ้นจากอิทธิพลต่างๆ ดังนี้

1. พ่อแม่ เป็นแหล่งอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งกำลังมีการพัฒนาทางด้าน ค่านิยม ความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดออกมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่เป็นผู้มีอำนาจให้คุณเมื่อทำความดี ให้โทษเมื่อทำสิ่งไม่ดีหรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย
2. กลุ่มต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น ครูและเพื่อนๆ
3. ประสบการณ์ส่วนตัว นักจิตวิเคราะห์เน้นเรื่องประสบการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงและกระทบกระเทือนใจบุคคลได้นาน
4. สื่อมวลชน เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่พยายามเปลี่ยนความเห็นของคนให้หันไปนิยมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ต้องเข้าไปจำหน่ายให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการองค์ประกอบของความคิดเห็น

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 4) สรุปว่าการก่อตัวของความคิดเห็นไปในทิศทางใดเป็นผลสืบเนื่องมาจากเงื่อนไข 4 ประการ ได้แก่

1. กระบวนการเรียนรู้ที่สะสมเพิ่มพูนขึ้น โดยเป็นการบูรณาการองค์ความรู้รวมเข้าด้วยกันเช่น จากครอบครัว โรงเรียน เพื่อน เป็นต้น
2. ประสบการณ์ส่วนตัว เนื่องจากมนุษย์ต่างมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไปซึ่งการตั้งสมของประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจะก่อให้เกิดการสร้างรูปแบบเป็นของตนเอง ดังนั้นความคิดเห็นบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะแต่ละบุคคล ที่พัฒนาไปตามวิถีชีวิต
3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดความคิดเห็นของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบ ความคิดเห็นของคนอื่นที่ตนเองเกิดความพอใจ ศรัทธา ชื่นชอบ เช่น ครอบครัว อาจารย์ คารา นักการเมือง หรือนักคิดสำคัญ เป็นต้น
4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม การอยู่ร่วมในสังคมก่อให้เกิดการยอมรับเอาความคิดเห็นของกลุ่มมาเป็นของตนเอง ซึ่งอาจเป็นทั้งการยอมรับโดยสมัครใจหรือการยอมรับแบบจำยอม เพื่อมิให้เป็น

การขัดหรือฝืนกระแสสังคมได้ทั้งนั้น ซึ่งกลุ่มสังคมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์อย่างมาก ได้แก่ กลุ่ม ศาสนา กลุ่มวัฒนธรรม สถาบันต่างๆ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาเบื้องต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องและครอบครัว

การวัดความคิดเห็น

สำหรับการวัดความคิดเห็นนั้น ได้มีผู้ทำวิจัยและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความคิดเห็น ไว้หลายอย่างตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

ไพศาล หวังพานิช (2531 : 152) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดความคิดเห็นหรือเจตคติต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. เจตคติมีลักษณะคงเส้นคงวาอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง นั่นคือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถวัดได้
2. เจตคติของบุคคล ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นการวัดทางอ้อม โดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
3. เจตคตินอกจากจะแสดงออกในรูปของความรู้สึกนึกคิด เช่น การสนับสนุนหรือคัดค้านยังมีขนาดหรือปริมาณของความรู้สึกด้วย ดังนั้นในการวัดทัศนคตินอกจากจะทำให้ทราบทิศทางแล้วยังสามารถบอกระดับความมากน้อยได้ด้วย

ไพรัช สุขสงญาติ (2542 : 10) เสนอว่า วิธีการวัดความคิดเห็นโดยมากจะให้ผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าเป็นปฏิฐาน (Positive) หรือ ปฏิเสธ (Negative)

สุชาติ สุทธิจิระพันธ์ (2543 : 12) มีแนวคิดว่า ความคิดเห็นเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล การวัดจึงวัดจากแรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างของประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ จึงมีวิธีการวัดความคิดเห็น ดังนี้

1. การฉายภาพ เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพโดยภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมา และสามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลมีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นสำคัญ

2. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามบุคคลช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายครอบคลุมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

3. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลา และเงินทุนน้อยกว่าวิธีอื่น โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ต้องการศึกษาให้ตอบกลับมาแต่มีข้อจำกัดอยู่ว่าผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้

4. การให้เล่าความรู้สึก เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์ และความสามารถออกมาถึงแม้ไม่สามารถวัดความคิดเห็นได้โดยตรงแต่เนื่องจากความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้วยภาษาพูด ภาษาเขียน จึงสามารถวัดได้จากการแสดงออกดังกล่าว โดยอาศัยเครื่องมือต่างๆ เช่น การตอบแบบสอบถาม การฉายภาพ การสัมภาษณ์ และการเล่าความรู้สึก เป็นต้น

จากแนวความคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นจากการแสดงออกของแต่ละบุคคล ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและมิได้ถูกบังคับจากบุคคลอื่น ไม่มีการวินิจฉัยว่า ถูกหรือ ผิด เป็นการแสดงออกในเชิงบวกหรือลบก็ได้ ความคิดเห็น เป็นการอาศัยพื้นฐานการศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม กลุ่มสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สื่อประเภทต่างๆ เป็นเหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ นอกจากนี้แล้วความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ความหมายการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอย มีหลายวิธีด้วยกัน เป็นวิธีที่ดีถูกสุขลักษณะบ้างไม่ถูกสุขลักษณะบ้าง เช่น นำไปกองไว้บนพื้นดิน นำไปทิ้งทะเล นำไปฝังกลบ ใช้ปรับปรุงพื้นที่ เมา หมักทำปุ๋ย ใช้เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ การจัดการและการกำจัดขยะ แต่ละวิธีต่างมีข้อดีข้อเสียต่างกัน มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายการจัดการขยะมูลฝอย ดังนี้

อดิศักดิ์ ทองไข่มุกด์ (2541 : 38) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบจัดการขยะมูลฝอย ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ การผลิตมูลฝอย การเก็บกักและแยกประเภท ณ แหล่งกำเนิด การเก็บขน การแปรสภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ การขนถ่ายและขนส่ง และ

การกำจัด องค์ประกอบทั้ง 6 ประการนี้มีความสัมพันธ์กันและจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบครบวงจรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เกือเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์ (2544 : 14) กล่าวว่า ปัญหาขยะมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ ยิ่งสำหรับเมืองใหญ่ที่มีการเจริญเติบโตสูงและกระแสการบริโภคกระบาดหนักด้วย แล้วปริมาณการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอย ก็จะมีรวดเร็วเกินกว่าที่จะมีการรับมือตามทัน ไม่เพียงแค่นั้นลักษณะของขยะก็มีความซับซ้อนขึ้นด้วยตามปัจจัยของเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต มาตรการในการที่จะดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย ควรจะมีการเริ่มตั้งแต่การลดปริมาณการสร้างขยะ การขนถ่ายขยะ และการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการเก็บภาษีตั้งแต่ต้นทางจากผู้ผลิตและผู้บริโภคสำหรับนำไปใช้ในการจัดการ มิเช่นนั้นการแก้ปัญหาที่ปลายทางเช่นทุกวันนี้จะก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมติดตามมาอย่างมากมาย

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2544 : 24) กล่าวว่า การกำจัดและการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยเฉพาะขยะที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ ซึ่งมีปริมาณมากและไม่สามารถกำจัดได้ทันทั่วถึง จึงเกิดการสะสมก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า การจัดการขยะมูลฝอย ควรจะมีการเริ่มตั้งแต่การลดปริมาณการสร้างขยะ การขนถ่ายขยะ และการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการเก็บภาษีตั้งแต่ต้นทางจากผู้ผลิตและผู้บริโภคสำหรับนำไปใช้ในการจัดการ มิเช่นนั้นการแก้ปัญหาที่ปลายทางเช่นทุกวันนี้จะก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมติดตามมาอย่างมากมาย

การแก้ไขปัญหามลพิษ

ขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการปนเปื้อนของพื้นดิน แหล่งน้ำ และอากาศ ทำให้บ้านเมืองไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เป็นที่เจริญของผู้ที่ได้พบเห็น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยทั่วไป การแก้ไขปัญหามลพิษของขยะมูลฝอย จึงควรปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขผลเสียที่จะเกิดขึ้น สำหรับการป้องกันและแก้ไขที่สมควรพิจารณาถึงต้นเหตุที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยขึ้นมา ซึ่งก็ควรจะหมายถึง มนุษย์ หรือผู้สร้างขยะมูลฝอย นั่นเอง การป้องกันและการแก้ไขปัญหามลพิษของขยะมูลฝอย เริ่มต้นด้วยการสร้างจิตสำนึกแก่มนุษย์ให้รู้จักรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดทั้งในบ้านเรือนของตัวเอง และภายนอกบ้าน ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง สถานที่ทำงาน หรือที่สาธารณะอื่น ๆ ให้รู้จักทิ้งขยะมูลฝอยลงในภาชนะให้เป็นที่เป็นทาง ไม่มั่ว่ง่ายทิ้งขยะเกลื่อนกลาด ทั้งนี้เป็นการช่วยให้พนักงานเก็บขยะนำไปยังสถานที่กำจัดได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

(มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2550 : ออนไลน์)

การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย

การเก็บและการกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการทำลายหรือลดปริมาณขยะมูลฝอยให้เหลือน้อยที่สุด ซึ่งอาจจะอาศัยขบวนการทางชีววิทยาหรือปฏิกิริยาทางเคมี โดยใช้เครื่องจักรกลช่วยให้ขบวนการย่อยทำลายมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2544 : 18) กล่าวถึง การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเพื่อส่งไปกำจัดที่สถานกำจัดขยะมูลฝอย มีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย คือการเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บขนไปเทใส่รวบรวมในรถบรรทุกขยะ และการที่พนักงานกวาดถนนเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไว้ให้รถขยะ ขยะมูลฝอยที่รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ จะถูกนำไปถ่ายใส่ในรถบรรทุกขยะ เพื่อที่จะขนส่งต่อไปยังสถานกำจัดขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในบ้านควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด น้ำไม่สามารถจะรั่วซึมได้ เช่น ถังเหล็กหรือถังพลาสติก การใช้ถังเหล็กอาจจะสุกก่อนได้ง่ายกว่าถังพลาสติก ไม่ควรใช้แข่งในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

2. การขนส่งขยะมูลฝอย การขนส่งขยะมูลฝอย เป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากแหล่งชุมชนต่าง ๆ ใส่ในรถบรรทุกขยะเพื่อนำไปยังสถานที่กำจัด ซึ่งอาจเป็นการขนส่งโดยตรงจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยไปยังสถานกำจัดเลยก็แล้ว หรืออาจขนขยะมูลฝอยไปพักที่ใดที่หนึ่งซึ่งเรียกว่าสถานีขนถ่ายขยะก่อนจะนำไปยังแหล่งกำจัดก็ได้

3. การกำจัดขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีหลายวิธี เช่น นำไปกองทิ้งบนพื้นดิน นำไปทิ้งลงทะเล หมักทำปุ๋ย เผากลางแจ้ง เผาในเตาเผาขยะ และฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ เป็นต้น การกำจัดขยะมูลฝอยดังที่กล่าวมานั้น บางวิธีก็เป็นการกำจัด

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย คือการเก็บขยะมูลฝอยใส่ไว้ในภาชนะ เพื่อรอพนักงานเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บขนไปเท ขยะมูลฝอยที่รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ จะถูกนำไปถ่ายใส่ในรถบรรทุกขยะ เพื่อที่จะขนส่งต่อไปยังสถานกำจัดขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในบ้านควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด น้ำไม่สามารถจะรั่วซึมได้ เช่น ถังเหล็กหรือถังพลาสติก การใช้ถังเหล็กอาจจะสุกก่อนได้ง่ายกว่าถังพลาสติกไม่ควรใช้แข่งในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนของประเทศไทย

การจัดการขยะมูลฝอย สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องโดยตนเองคอบต่อเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และเป็นแนวทางสำหรับ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 จึงสมควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (นคร พจนวรรณ. 2545 : 10-13) ดังนี้

นโยบาย

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย โดยกำหนดรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์กำจัดขยะที่ได้รับการศึกษาออกแบบและก่อสร้างด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีระบบและมาตรการการป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน และยังสามารถรองรับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนหลาย ๆ แห่งรวมกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่ละชุมชนและไม่ให้เกิดขึ้นอีกต่อไปในอนาคตโดย

1. ควบคุมการผลิตขยะมูลฝอยของประชาชน
2. สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และวิชาการแก่ท้องถิ่นเพื่อให้มีการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ตั้งแต่การเก็บ การคัดแยก การขนส่ง การนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความร่วมมือกันในการจัดการขยะมูลฝอยโดยมุ่งเน้นรูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนรวม

4. สนับสนุนให้มีกฎระเบียบ และเกณฑ์การจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

มาตรการที่จะส่งเสริมให้สามารถนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติ

1. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยใช้ร่วมกันหลายชุมชน
2. ส่งเสริมการลงทุนร่วมจากภาคเอกชนในการกำจัดขยะมูลฝอย และนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์
3. สนับสนุนภาคเอกชนดำเนินธุรกิจการจัดการขยะมูลฝอย การติดตามตรวจสอบ
4. ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายอย่างยุติธรรมและเสมอภาค
5. ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมค่าบริการเก็บขนส่งและกำจัดให้สอดคล้องกับค่าดำเนินการ
6. ปฏิักฝักทัศนคติที่ถูกต้องแก่เยาวชน โดยให้การศึกษาและรณรงค์ให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติ รวมทั้งให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
7. ฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน
8. สนับสนุนการศึกษา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีระบบ

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรการที่จะส่งเสริมให้สามารถนํานโยบายไปสู่การ

ปฏิบัติคือ มีการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามากำจัดขยะมูลฝอย และนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ และมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมค่าบริการเก็บขนส่งและกำจัดให้สอดคล้องกับค่าดำเนินการ

วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

วิธีการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการทำลายหรือลดปริมาณขยะมูลฝอยให้เหลือน้อยที่สุด ซึ่งอาจจะอาศัยกระบวนการทางชีววิทยาหรือปฏิกิริยาทางเคมีโดยใช้เครื่องจักรกลช่วยให้ขบวนการย่อยทำลายมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย มีหลายวิธีด้วยกัน เป็นวิธีที่คิดถูกสุขลักษณะบ้างไม่ถูกสุขลักษณะบ้าง เช่น นำไปกองไว้บนพื้นดิน, นำไปทิ้งทะเล, นำไปฝังกลบ, ใช้ปรับปรุงพื้นที่, เผา, หมักทำปุ๋ย, ใช้เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ การจัดการและการกำจัดขยะ แต่ละวิธีต่างมีข้อดีข้อเสียต่างกัน การพิจารณาว่าจะเลือกใช้วิธีใดต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ปริมาณของขยะที่เกิดขึ้น รูปแบบการบริหารของท้องถิ่น, งบประมาณ, ชนิด - ลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย, ขนาดสภาพภูมิประเทศของพื้นที่ที่จะใช้กำจัดขยะมูลฝอย, เครื่องมือเครื่องใช้, อาคารสถานที่, ความร่วมมือของประชาชน, ประโยชน์ที่ควรจะได้รับ, คุณสมบัติของขยะ เช่น ปริมาณของอินทรีย์อินทรีย์สาร การปนเปื้อนของสารเคมีที่มีพิษและเชื้อโรค ปริมาณของของแข็งชนิดต่าง ๆ ความหนาแน่น ความชื้น (สุทธิรักษ์ สุจริตตานนท์. 2550 : ออนไลน์) ดังนี้

1. การนำขยะไปหมักทำปุ๋ย โดยแยกขยะอันตราย ขยะติดเชื้อออกไปกำจัดเป็นพิเศษเสียก่อน ส่วนขยะพวกสารอินทรีย์ย่อยสลายได้ง่าย พวกผักผลไม้ที่ไม่ต้องการ เมื่อปล่อยทิ้งไว้จะเกิดการเน่าเปื่อยสามารถนำขยะที่ผ่านการย่อยสลายนั้นมาใส่ปรับปรุงคุณภาพดินได้นำขยะไปทำเป็นปุ๋ยสำหรับใช้บำรุงดินเพื่อการเกษตรการย่อยสลายตามกระบวนการธรรมชาติ เป็นการนำขยะประเภทอินทรีย์วัตถุไปรวมกันไว้ แล้วปล่อยให้ขยะถูกย่อยสลายไปเองตามธรรมชาติหรือโดยวิธีช่วยกระตุ้นให้ขยะถูกย่อยสลายเร็วขึ้น การกำจัดขยะโดยวิธีนี้ใช้กันทั่วไปในยุโรปและเอเชีย ในประเทศไทยเองโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครก็ใช้วิธีนี้คือ การนำขยะไปรวมกันไว้ในแหล่งรวมขยะ เช่นที่ रामอินทรา แขวงท่าแร้ง หนองแขม และซอยอ่อนนุช จนขยะเหล่านั้นเปลี่ยนสภาพไป นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังใช้หลักการกำจัดขยะดังกล่าว โดยการนำขยะประเภทอินทรีย์วัตถุไปผลิตเป็นปุ๋ยจำหน่ายแก่ประชากรทั่วไป

การกำจัดขยะ โดยวิธีนี้ จะมีปัญหาอยู่ที่การแยกขยะประเภทอินทรีย์วัตถุออกมาจากขยะประเภทอื่น ๆ บริเวณที่รวมขยะอาจไม่อยู่ห่างไกลจากชุมชนและขยะที่นำมากองรวมไว้ในปริมาณมากจะส่งกลิ่นเหม็น ทำให้แหล่งน้ำในบริเวณใกล้เคียงเน่าเสีย เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดู และจำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการกำจัดขยะเป็นบริเวณกว้าง ขยะประเภทอินทรีย์สารที่สามารถย่อยสลายได้

ที่นำไปรวมกันไว้ จะอาศัยกระบวนการทางชีวเคมีของจุลินทรีย์ให้กลายเป็นแร่ธาตุที่ค่อนข้างคงรูปที่เรียกว่า “ปุ๋ย” มีสีเทา หรือน้ำตาลเข้มเกือบดำ ไม่มีกลิ่น หากที่เหลือจากการย่อยสลายจะมีลักษณะคล้ายดินร่วน มีความร่วนซุยสูง มีประสิทธิภาพในการอุ้มน้ำได้ดี ดูดซึมน้ำได้ดี แลกเปลี่ยนประจุไฟฟ้ากับผิวดินได้ดีเท่ากับดินเหนียว จึงเหมาะที่จะนำปุ๋ยนี้ไปใช้ในการปรับสภาพดิน แม้ดินทรายเมื่อนำปุ๋ยนี้ไปใส่ จะทำให้อุ้มน้ำได้ดีขึ้น หรือใช้กับดินเหนียวจะทำให้ดินร่วนซุยขึ้น และยังสามารถนำไปเป็นอาหารของพืชเพื่อบำรุงดินไม่ได้ดี มีสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ซึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ไม่ทำให้ดินเป็นกรดหรือด่าง

ข้อดี มีดังนี้

1. ได้ปุ๋ยไปใช้
2. ตั้งโรงงานกำจัดขยะในเขตชุมชน ได้ถ้าหากมีมาตรการป้องกันความเสี่ยง โทรมของสิ่งแวดล้อม และเหตุรำคาญ ประหยัดค่าขนส่ง
3. การแยกขยะมูลฝอยก่อนหมักทำปุ๋ยจะได้เศษโลหะแก้วกลับ ไปทำประโยชน์

ได้อีก

ข้อเสีย มีดังนี้

1. ถ้าดำเนินการ ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะเกิดปัญหากลิ่นเหม็น เนื่องจากการย่อยสลายไม่สมบูรณ์
2. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการแยกขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายไม่ได้ เพื่อนำไปกำจัดโดยวิธีอื่น

2. การนำขยะไปเทกองกลางแจ้ง หรือการนำขยะไปทิ้งไว้ตามธรรมชาติ เทศบาล สุขาภิบาลในประเทศไทยมิให้เห็นกันอยู่ทั่วไปเนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝังกลบ วิธีนี้มีปัญหาเรื่องกลิ่นรบกวนรุนแรง เป็นการรบกวนผู้ที่อาศัยใกล้เคียงก่อปัญหาเกี่ยวกับทัศนียภาพ การแพร่กระจายของเชื้อโรค สัตว์แมลงต่าง ๆ เช่น แมลงวัน แมลงหวี่ และยังพบปัญหาน้ำชะจากกองขยะ เกิดความเน่าเสียแก่น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน การจัดการกับขยะวิธีนี้เป็นวิธีเก่าแก่ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมานานแล้ว เป็นวิธีที่นำขยะไปกองทิ้งไว้ในที่ดินกว้าง ๆ เฉย ๆ แล้วปล่อยให้ย่อยสลายตามธรรมชาติเป็นการกำจัดขยะที่ง่ายและลงทุนน้อย แต่ในปัจจุบันที่ดินแพงมาก ที่สาธารณะ หรือที่รกร้างว่างเปล่าก็เกือบไม่หลงเหลืออยู่เลย วิธีนี้ต้องใช้พื้นที่มากด้วยและชุมชนเมืองยิ่งขยายตัวมากขึ้น การนำขยะไปกองทิ้งไว้ในพื้นที่กว้างขวางเช่นนี้จึงไม่เหมาะสม เศษวัสดุบางอย่างในกองขยะใช้เวลานานกว่าจะย่อยสลาย เช่น โฟม ไม่ย่อยสลาย, กระจังคิง 1,000 ปี, กระจังอลูมิเนียม 200 – 500 ปี, ถุงพลาสติก 450 ปี, ก้นบุหรี่ 12 ปี, ถุงเท้าขนแกะ 1 ปี, กระดาษ 2 – 5 เดือน

ข้อดี ของการกำจัดขยะโดยนำไปกองไว้กลางแจ้งแทบไม่มีเลย เป็นวิธีที่เร็วที่สุด เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดแทบไม่ต้องลงทุนอะไรเลย ถ้ามีที่ดินอยู่แล้ว

ข้อเสีย มีดังนี้

1. รบกวนผู้ที่อยู่ใกล้เคียง
2. แพร่กระจายเชื้อโรค
3. ก่อเกิดปัญหามลพิษทางน้ำ ดิน อากาศ ทัศนียภาพ
4. ใช้พื้นที่มาก

3. การเผาด้วยความร้อนสูง หรือการกำจัด โดยใช้เตาเผา หรือการสร้างโรงงานเผาขยะ

ข้อดี คือใช้พื้นที่น้อย และสามารถนำความร้อนที่เกิดจากการเผาขยะไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้อีก เช่น ผลิตไฟฟ้า แต่มีข้อเสียจำกัดที่ราคาในการก่อสร้างและดำเนินการเผาสูง และยังคงอาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศได้ การสร้างโรงงานเผาขยะ (Incineration) เป็นการเก็บขยะไปเผาในเตาเผาในโรงงานที่จัดสร้างขึ้นโดยใช้ความร้อนสูงประมาณ 1,700 – 1,800 องศาฟาเรนไฮด์ ซึ่งจะทำให้ขยะมูลฝอยที่เผาไหม้ได้ถูกเผาอย่างสมบูรณ์กลายเป็นขี้เถ้า ทำให้ขยะลดปริมาณลงได้ถึงร้อยละ 75 – 95 การกำจัดขยะโดยวิธีนี้ช่วยให้ลดปริมาณขยะลงได้มาก โดยเพียงแต่นำขี้เถ้าที่เหลือจากการเผาไปทิ้งในบริเวณที่จัดไว้ต่อไป

ข้อเสีย ข้อเสียของการกำจัดขยะโดยวิธีนี้คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างโรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การดูแลรักษาก่อนข้างสูง ต้องแยกขยะที่เผาไหม้ได้และที่เผาไหม้ไม่ได้ ออกจากกัน และการเผาขยะเองก็ย่อมให้เกิดอากาศเสียขึ้น อย่างไรก็ตาม การกำจัดขยะโดยการเผาในโรงงานนี้เป็นที่นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4. การฝังกลบอย่างถูกสุขอนามัยหรือถูกหลักสุขาภิบาล นิยมใช้วิธีนี้กันมาก เพราะค่าใช้จ่ายต่ำ บริเวณที่มีการฝังกลบอย่างถูกสุขอนามัยจะมีการปูพลาสติกพิเศษเพื่อป้องกันน้ำชะจากกองขยะ เมื่อเทกองขยะแล้วก็จะกลบเสร็จในแต่ละวัน วิธีนี้จะสามารถลดกลิ่น รบกวน ลดการแพร่กระจายจากสัตว์น้ำ โรคต่าง ๆ ตลอดจนสามารถควบคุมน้ำชะจากกองขยะได้ การปรับปรุงพื้นที่ด้วยขยะ เป็นวิธีกำจัดขยะที่นิยมแพร่หลายโดยเฉพาะในยุโรปและสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสามารถกำจัดขยะได้โดยไม่ต้องคัดแยกขยะ และสามารถปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ที่ดีมีประโยชน์ได้ วิธีการฝังกลบขยะมูลฝอยที่ดี คือ

4.1 แบบถมพื้นที่ (Area Method) เป็นการฝังกลบขยะให้พื้นที่ที่เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือเป็นพื้นที่ที่ต่ำอยู่ก่อนแล้ว และต้องการถมให้พื้นที่แห่งนั้นให้สูงขึ้นกว่าระดับเดิม เช่น บริเวณบ่อดินตุกรัง ริมคลอง เหมืองร้าง หรือบริเวณที่ดินถูกขุดออกไปทำประโยชน์อย่างอื่นมาก่อนแล้ว เป็นต้น การฝังกลบลงในพื้นที่ เช่นนี้ก็จะเทขยะมูลฝอยลงไปได้เลย แล้วเกลี่ยขยะให้กระจายพร้อม

กับบดอัดให้แน่น จากนั้นใช้ดินกลบแล้วจึงบดอัดให้แน่นอีกครั้งหนึ่ง

4.2 แบบขุดเป็นร่อง (Trench Method) เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบในพื้นที่ราบ จึงต้องใช้วิธีขุดเป็นร่องก่อน การขุดร่องต้องให้มีความกว้างอย่างน้อยประมาณ 2 เท่าของขนาดเครื่องจักรกลที่ใช้ เพื่อให้ความสะดวกในการทำงานของเครื่องจักร ส่วนความลึกขึ้นอยู่กับระดับน้ำใต้ดินจะลึกเท่าไรก็ได้ แต่ต้องไม่ให้ถึงระดับน้ำใต้ดิน ส่วนมากจะขุดลึกประมาณ 2 – 3 เมตร และต้องทำให้ลาดเอียงไปทางใดทางหนึ่งเพื่อไม่ให้น้ำขังในร่องเวลาฝนตก ดินที่ขุดมาจากร่องก็กองไว้ทางด้านใดด้านหนึ่งสำหรับใช้เป็นดินกลบต่อไป นอกจากนั้นขยะมูลฝอยก็ทำเช่นเดียวกับแบบถมพื้นที่คือ เมื่อเทขยะมูลฝอยลงไปร่องแล้ว ก็เกลี่ยให้กระจาย บดทับให้แน่นแล้วใช้ดินกลบและบดทับอีกครั้งหนึ่ง

ข้อดี มีดังนี้

1. ถ้ามีพื้นที่อยู่แล้วจะเป็นวิธีที่ประหยัดที่สุด
2. ค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรกถูกกว่าวิธีอื่น
3. สามารถใช้ได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
4. กำจัดขยะมูลฝอยได้เกือบทุกชนิด
5. ได้พื้นที่ดินไปทำประโยชน์อื่น เมื่อฝังกลบเสร็จแล้วและง่ายต่อการดำเนินงาน

ข้อเสีย มีดังนี้

1. หาสถานที่ยากเพราะไม่มีชุมชนใดต้องการให้อยู่ใกล้
2. ต้องควบคุมการดำเนินงานฝังกลบให้ถูกต้อง
3. ก๊าซมีเทนที่เกิดจากการย่อยสลายของขยะมูลฝอย และน้ำชะขยะมูลฝอยอาจทำให้เกิดอันตรายได้

เกิดอันตรายได้

4. พื้นที่ฝังกลบบางแห่งต้องหาดินมาจากที่อื่น ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
5. การนำขยะไปทิ้งทะเล (Dumping at Sea) ตามปกติ ผิวดินของพื้นน้ำแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะทะเล มหาสมุทร เป็นที่ทับถมสิ่งปฏิกูลตาม ธรรมชาติได้อย่างกว้างขวางอยู่แล้ว แต่เมื่อในปัจจุบัน พื้นผิวโลกที่เป็นพื้นดินนับวันจะมีน้อยลงและมีค่า มากขึ้น การนำขยะไปทิ้งในทะเล มหาสมุทร จึงนิยมทำกันในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ในสหรัฐอเมริกา ขณะที่นิยมนำไปทิ้งในทะเล มหาสมุทร ได้แก่ สิ่งปฏิกูลจากโรงงานอุตสาหกรรม สารพิษต่าง ๆ กากสารกัมมันตรังสี และ วัสดุแข็งอื่น ๆ

ข้อดี มีดังนี้

1. เป็นวิธีที่ง่าย
2. ทะเล มหาสมุทรกว้างใหญ่รับขยะได้มาก

ข้อเสีย มีดังนี้

1. สารพิษเข้าสู่องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนิเวศน์ทางทะเลแพร่กระจายไปทั่ว
2. การนำขยะไปทิ้งตามที่ลุ่มน้ำท่วมขัง จะก่อให้เกิดน้ำเน่าเสีย

6. การนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ (Re-cycle and Re-use) ขยะบางประเภทสามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะต่าง ๆ วิธีนี้ช่วยลดขยะและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การนำกลับไปใช้ใหม่ (Re-cycle and Re-use) ขยะที่ทิ้งในแต่ละวันจากอาคารสถานที่ต่าง ๆ มากมายนั้น ยังนับว่ามีสิ่งของบางอย่างที่แม้ไม่มีประโยชน์สำหรับสถานที่หนึ่ง แต่อาจเป็นความต้องการของผู้อื่นได้ เช่น กระดาษทุกชนิด สามารถนำกลับไปทำเป็นกระดาษกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตกระดาษลงได้ส่วนหนึ่งและเป็นการสงวนทรัพยากรธรรมชาติได้ด้วย หรือแม้แต่กล่องกระดาษที่ทิ้งตามบริษัท ห้างร้าน ก็อาจนำไปใช้บรรจุสินค้าต่าง ๆ ตามท้องตลาดได้ เป็นต้น

7. การนำขยะไปเป็นอาหารสัตว์ (Hog Feeding) ขยะจำพวกเศษอาหาร ผัก ผลไม้ จากอาคารบ้านเรือน ร้านอาหาร กัดดาการ ตลาดสด นำไปเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ แกะ ปลา จะเป็นการลดปริมาณขยะลงได้จำนวนหนึ่ง เพราะในแต่ละวันเศษอาหารจะมีปริมาณนับร้อยตันทีเดียว การแยกขยะประเภทเศษอาหารเพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์จึงนับเป็นวิธีที่สะดวกและประหยัดได้มากที่สุด แต่ข้อเสียในการนำขยะพวกเศษอาหาร ไปเลี้ยงสัตว์นี้ อาจทำให้เกิดอันตรายแก่สัตว์เลี้ยงและผู้บริโภคสัตว์เลี้ยงขึ้นได้ ถ้าในเศษอาหารมีพวกเชื้อโรคปะปนอยู่ และถ้าจะนำเศษอาหารที่ได้ไปให้ความร้อนก่อนก็จะทำให้เกิดความปลอดภัยยิ่งขึ้น

นอกจากการกำจัดขยะด้วยวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ในประเทศที่พัฒนาแล้วยังมีการกำจัดขยะอื่น ๆ อีก เช่น การย่อยหรือการทำให้เศษอาหารเป็นของเหลวแล้วทิ้งลงในท่อน้ำทิ้ง ซึ่งเป็นการกำจัดขยะขั้นต้นจากบ้านเรือน การอัดสิ่งปฏิกูลที่เป็นของเหลวลงสู่ใต้ชั้นหิน ซึ่งมักเป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลจากโรงงานอุตสาหกรรม และการทิ้งสิ่งปฏิกูลลงสู่ถังรองรับที่จัดสร้างขึ้นเพื่อการจัดสิ่งปฏิกูลขึ้น โดยเฉพาะ แต่ไม่ได้กล่าวเน้นถึงวิธีการกำจัดขยะดังกล่าว เพราะเป็นวิธีที่ยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในประเทศไทยในปัจจุบัน ขยะและสิ่งปฏิกูลนับวันจะยังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งขยะและของเสียจะเพิ่มความเป็นพิษหรือเป็นอันตรายแก่สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของมนุษย์มากยิ่งขึ้น แม้จะได้มีความพยายามป้องกันแก้ไขและกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่การป้องกันแก้ไขจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกประเทศและประชาชนทุกคน ในขณะที่มีการเพิ่มปริมาณขยะและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น และยังขาดความร่วมมือในการป้องกันแก้ไขอยู่นี้ จึงเป็นที่หวัดตกกันว่าโลกที่เราอาศัยอยู่นี้จะเต็มไปด้วยขยะ สิ่งปฏิกูลและสารพิษ แล้วจะก่อให้เกิดโรคระบาดขึ้นอย่างกว้างขวางจนไม่อาจป้องกันรักษาได้ทันทั่วทั้งที่ได้ในอนาคค

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย มีด้วยกันหลายวิธี แต่ละวิธี มีความแตกต่างกัน และมีทั้งข้อดี และข้อเสีย แต่การกำจัดขยะนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจาก ประชาชนในการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง ซึ่งจะช่วยให้ปริมาณขยะลดลงได้

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบการปกครองของชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจ อธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระ ไปจากประเทศเป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์การที่ จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตน โดยอิสระ

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือ กระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มี อำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ โดยมีตัวแทนซึ่ง ประชาชนเลือกขึ้นมา การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วิช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 33) ให้แนวคิดว่าการบริหารท้องถิ่น หมายถึง การที่ รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่ง รวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของ ตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงาน ของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีมากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาล ในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการ บริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน ส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจาย อำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้ มีข้อจำกัด

พวงทอง โขธาใหญ่ (2545 : 9) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่ รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองส่วน

ท้องถิ่น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย คัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

อนึ่ง เหล่าธรรมเนียม (2545 : 27) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นนั้น ต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเองโดยตรงให้มากขึ้น คือ ประเทศที่เป็นประชาธิปไตย เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยของท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ความหมายไว้สรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีสิทธิดำเนินการปกครองตนเองและมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเองตามที่ได้รับกระจายอำนาจจากรัฐบาลดำเนินการปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นอิสระตามกรอบนโยบายกฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง จึงสามารถสรุปความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 27-29) ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองที่ตนอาศัยอยู่ อันจะนำมาซึ่งความเต็มใจเสียสละในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนมีดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ได้รับเลือกเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง หัวใจของ

การปกครองท้องถิ่นประการหนึ่งคือ การปกครองตนเองไม่ใช่เกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองก็คือ การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากจะ
ได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว
ผู้บริหารท้องถิ่นต้องรับฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ

3. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบ
พึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบ
พึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินการพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรค
สำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบท
อย่างได้ผลนั้นจะต้องเริ่มมาจากการช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง โดย
อาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่าง
แท้จริงไม่เช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะการหีบยื่นให้

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นหลักการสำคัญ
ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรง
เป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร
ประชาชน ความต้องการ และปัญหาข้อขัดแย้ง ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาก็ถูกจัดกับความ
ต้องการของประชาชนก็ควรรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของ
ประเทศในอนาคต หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การ
ได้รับเลือกตั้งการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมือง
ของตน และยังฝึกทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ตอบสนองความ
ต้องการของประชาชนตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า
มามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ในการปกครองโดยมุ่งเน้นให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง นักวิชาการจำแนกวัตถุประสงค์ในการ
ปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539:26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น
ไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ

จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรื้อบริการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้การปกครองตนเองอันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใส

ประชาธิปไตยทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองนำไปสู่ความศรัทธาเชื่อมั่นใ
 ในระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้ง่ายสามารถแก้ไข
 ปัญหาในท้องถิ่นแต่ละแห่งได้รวดเร็ว มีนักวิชาการให้ความหมาย ดังนี้

อุทัย หิรัญโค (2523:22 ; อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม. 2552 : 31 - 32) ได้กำหนด
 องค์ประกอบการปกครองท้องถิ่นไว้ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองส่วน
 ท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็ง
 กว่า การปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็น
 การแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ คือ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วย
 การปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความ
 สำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วย
 การปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่
 สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ (UNO) โดยองค์การอาหารและ
 เกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
 (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้
 ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพใน
 การบริหารรายได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย
 เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อย
 เพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางมีขอบเขตการ
 ปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตาม
 นโยบายนั้นๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชน
 ในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
 โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขต
 กฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาหน่วยงานราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ แจกเกส์ มอร์โร (Jacques Moreau) (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2542 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวว่า องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. มีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
2. มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน
3. มีองค์กรเป็นของตนเอง
4. มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง
5. มีการกำกับดูแลจากรัฐ

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองอย่างกว้างขวาง

คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น โดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ตามคำสั่งที่ 262/2534 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2534 เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นโดยกล่าวถึง องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น (โกวิท พวงงาม, 2552 : 33) ไว้ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบทวนการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ใน

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น คือการมีอิสระ

ในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติกิจการ มีเขตการปกครองที่ชัดเจน มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ มีบุคลากรในการปฏิบัติงานของตนเอง งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ และมีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตกฎหมายแม่บท

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยย่อ ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยได้เดินทางไปราชการ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศต่างๆ ในยุโรป ในปี พ.ศ. 2488 หลังจากกลับมาแล้วเห็นว่าการบริหารราชการท้องถิ่นของประเทศต่างๆ ราษฎรมีส่วนในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญในการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย จึงได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 จัดตั้งหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” แต่ประสบปัญหาหลายประการ จึงถูกยกเลิกบริหารราชการเสียใหม่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2515 จัดระเบียบบริหารงานในตำบลให้เหลือเพียงรูปแบบเดียว เรียกว่า “สภาตำบล” องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ก็ถูกยกเลิกไปด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีกระแสเรียกร้องจากประชาชน โดยประชาชนต้องการที่จะมีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เนื่องจากสภาตำบลไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารและรัฐบาลก็เล็งเห็นถึง

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 ของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ ได้ยกฐานะสภาตำบล ซึ่งมีรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา 40 สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 4 และมาตรา 95 วรรค 4 และต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการแก้ไขกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 (ชวรงค์ ฉายะบุตร. 2539: 35)

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎร

1.2 อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

1.3 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.3.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.4 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5 ประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

1.6 ปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดแต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย

1.7 ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และการจัดการประชุม

2. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสองคน แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

2.2 คณะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.2.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2.3 รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2.3 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

2.5 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

2.6 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิด ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลได้

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

3.2 องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

3.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

3.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.2.3 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.2.6 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

3.2.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

3.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น

3.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.3 องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

3.3.1 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.3.2 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.3.3 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.3.4 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

3.3.5 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

3.3.6 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3.7 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.3.8 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

3.3.9 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.3.10 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.3.11 การท่องเที่ยว

3.3.12 การผังเมือง

3.4 ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

3.4.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3.4.2 ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

4. รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 องค์กรบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

4.1.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

4.1.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

4.1.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

4.1.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4.1.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วน

ตำบล

4.2 องค์กรบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

4.2.1 เงินเดือน

4.2.2 ค่าจ้าง

4.2.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ

4.2.4 ค่าใช้สอย

4.2.5 ค่าวัสดุ

4.2.6 ค่าครุภัณฑ์

4.2.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ

4.2.8 ค่าสาธารณูปโภค

4.2.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

4.2.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่จะมีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

5. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

5.1 ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความคิดเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้

5.3 เมื่อมีการขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามี การขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน 60 วัน

5.4 หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือคณะกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ ตามคำเสนอแนะของนายอำเภอ

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอยเป็นอีกบทบาทหน้าที่หนึ่งท้องถิ่นต้องดำเนินการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน การกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, สถาบันดำรงราชานุภาพ (2543 : 33) ได้กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจอีกประการหนึ่ง คือ ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของชุมชน นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายเฉพาะนั้น ๆ ภารกิจโครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยมาเป็นลำดับ จวบจนปัจจุบันได้มีการออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองได้ด้วย ตามกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจที่สำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมไว้อย่างชัดเจน เช่น มาตรา 16 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และเป็นแนวทางสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เพื่อใช้เครื่องมือในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในแนวทางการจัดการนโยบายและมาตรการประกอบด้วยสาระสำคัญ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2549 : 11-12) ดังนี้

1. แนวทางการจัดการ เน้นการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบผสมผสาน โดยมีแนวทางประกอบด้วย

1.1 การลดปริมาณผลิตขยะมูลฝอย รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะมูลฝอยในแต่ละวัน เช่น ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์โดยการใช้สินค้าชนิดเดิมใหม่ เช่น ผงซักฟอก และถ่านไฟฉายชนิดชาร์ตใหม่

1.2 จัดระบบการนำวัสดุมาใช้ใหม่

1.2.1 รณรงค์ให้ประชาชนแยกประเภทของเสีย ที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ขวด กระดาษ พลาสติก และโลหะ เป็นต้น

1.2.2 จัดระบบ โดยการแยกประเภทขยะมูลฝอย และการจัดการระบบจัดเก็บ

1.2.2.1 หน่วยงานท้องถิ่นจัดเก็บเอง โดยจัดแบบแบ่งเวลาเก็บ เช่น หากแยกเป็นถัง 2 ถัง ขยะมูลฝอยเศษอาหารกับขยะมูลฝอย ให้เก็บเศษอาหารทุกวัน ส่วนถังอาจจะเก็บสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

1.2.2.2 จัดกลุ่มประชาชนที่มีอาชีพรับซื้อของเก่าให้ช่วยเก็บขยะมูลฝอยที่สามารถแปรรูปได้ ในรูปของการรับซื้อโดยแบ่งพื้นที่การจัดเก็บและกำหนดเวลาให้เหมาะสม

1.2.2.3 ประสานกับร้านค้ารับซื้อของเก่า ที่มีอยู่ในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียงในการรับซื้อสินค้าแปรรูปจากวัสดุเหลือใช้หรือสินค้า

1.2.2.4 จัดระบบตามแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่

1.3 การขนส่ง ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังนี้

1.3.1 ระยะทางที่ไม่ไกลให้รถขนส่งขยะมูลฝอยไปยังสถานที่กำจัดโดยตรง

1.3.2 ระยะทางที่ไกลและมีปริมาณขยะมูลฝอยมาก อาจจะต้องสร้างสถานที่ขนถ่ายเพื่อถ่ายเทขยะมูลฝอยจากรถเก็บขนลงสู่รถบรรทุกขนาดใหญ่

1.4 ระบบกำจัดเลือกกระบวนกำจัดแบบผสมผสานเนื่องจากปัญหาการขาดพื้นที่จึงกำหนดให้ปรับปรุงพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีอยู่เดิม และพัฒนาให้เป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ดังนี้

1.4.1 จัดระบบคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย

1.4.2 มีระบบกำจัดผสมผสานหลาย ๆ ระบบในพื้นที่เดียวกัน ได้แก่ ทำปุ๋ยหมัก เตาเผา และฝังกลบ เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคของการกำจัดขยะมูลฝอยของท้องถิ่นในประเทศไทย

ขยะมูลฝอย เป็นตัวการสำคัญประการหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เมื่อมีขยะมูลฝอยจำนวนมาก แต่ชุมชนไม่สามารถเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างหมดจดหรือจัดการขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกสุขลักษณะจะเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

พื้นที่สำหรับกำจัดขยะได้กลายเป็นปัญหาในหลายพื้นที่ของประเทศไทย ชุมชนเริ่มใส่ใจกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น การกำจัดขยะอันตรายที่อาจเกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อได้ดิน และมลภาวะทางอากาศหลายพื้นที่ที่ไม่สามารถหาที่ดินที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างบ่อฝังขยะแห่งใหม่ปัญหาขยะมูลฝอยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในรอบสิบปีที่ผ่านมา เป็นผลจากการเพิ่มของประชากร และทัศนคติของผู้คนที่รักความสะดวกสบายจนกลายเป็นสิ่งสำคัญของวิถีชีวิตไปแล้ว การกำจัดขยะในปัจจุบันเป็นเพียงการชุกซ่อนขยะให้ดีขึ้นไม่ให้มีใครเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการดำเนินงานของท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2549 : 7) ได้แก่

1. การจัดการขยะอย่างไม่ถูกต้อง ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น มักเป็นปัญหาด้านความคิดเห็นของประชาชนที่เชื่อว่าการจัดการขยะอย่างไม่ถูกต้อง ณ บ่อฝังกลบอาจไม่ใช้ปัญหาที่มีความสำคัญในระดับต้นของท้องถิ่น แต่กลับเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในความรู้สึกนึกคิดของประชาชน ผลเสียอย่างใหญ่หลวงต่อท้องถิ่นสามารถเกิดขึ้นได้จากการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกต้อง จนอาจถึงขั้นปิดบ่อฝังกลบเนื่องมาจากการประท้วงต่อต้าน มลภาวะจากบ่อฝังกลบที่สำคัญคือ มลภาวะทางอากาศเมื่อเกิดการลุกไหม้หรือมลภาวะไปสู่ น้ำใต้ดินเกิดจากการรั่วซึมของบ่อฝังกลบขยะ มลภาวะยังเกิดขึ้นได้ในระหว่างการเก็บ การขนถ่ายขนขยะหรือแม้แต่การกำจัดขยะหรือรีไซเคิลขยะอย่างไม่ถูกต้อง มลภาวะยังเป็นผลจากการจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องของประชาชน โดยการทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ หรือการนำไปเผา ซึ่งผลกระทบอาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตและอาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน

2. ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ขยะจากครัวเรือนและการบริโภคได้เพิ่มขึ้นอย่างคงที่ ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มของปริมาณขยะถึงร้อยละ 3 ต่อปี สาเหตุหลักเกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1 ต่อปี ซึ่งจะเห็นว่าขยะมูลฝอยมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติตามจำนวนประชากรการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นประชาชนนิยมใช้ถุงพลาสติกเพื่อซื้อของกลับบ้าน จากนี้ก็จะนำไปทิ้งหรือมีแนวโน้มมากขึ้นทุกปีในซูเปอร์มาเก็ตที่มีการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์จำนวนมากแต่แทบไม่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทที่นำกลับมารีไซเคิลหรือย่อยสลายได้ง่ายเลย

ปัจจัยเหล่านี้ยากที่จะควบคุมได้ หรือแม้แต่ท้องถิ่นก็ไม่สามารถทำอะไรได้เว้นแต่ผู้บริหารท้องถิ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งสามารถทำการรณรงค์ได้ในระดับท้องถิ่นเพื่อสร้าง

ความตระหนักให้กับผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป จะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยความร่วมมือจากส่วนกลางในการออกระเบียบเฉพาะและ โดยการรณรงค์สร้างความตระหนักที่เฉพาะเจาะจงในประเด็นที่ต้องการ

3. องค์ประกอบของขยะ เมื่อมองย้อนไปในอดีต 20-30 ปีที่แล้ว พบว่าองค์ประกอบขยะของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง ในอดีตขยะประกอบด้วย ขยะชีวภาพ, กระดาษ, แก้ว/กระจก, เศษเหล็ก, แต่ไม่มีบรรจุภัณฑ์จากวัสดุสังเคราะห์ที่ย่อยสลายได้ หรือจำพวกกระดาษวัสดุเหล่านี้สามารถย่อยสลายได้ง่ายในบ่อทิ้งขยะแบบเปิดที่ใช้กันอยู่ในสมัยนั้น โดยไม่ก่อให้เกิดมลภาวะมากนัก

ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการกำจัดขยะก็คือการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง กล่าวคือ ขยะควรมีการคัดแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็นขยะที่ย่อยสลายได้ ขยะเศษอาหาร ขยะรีไซเคิล ขยะพลาสติกและอื่นๆ การคัดแยกที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการคัดแยกที่ต้นทาง คือก่อนที่ท่านจะทิ้งขยะลงสู่ถังขยะแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ก่อนเพราะจะทำให้การจัดการในลำดับถัดๆ ไปทำได้มีประสิทธิภาพขึ้น หากถามว่าการคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำได้ยากหรือไม่ ขอให้หลับตานึกถึงตอนที่ท่านเรียนหนังสือในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องทานอาหารที่โรงอาหาร จะพบว่าก่อนที่จะนำเอาอาหารไปส่งยังบริเวณล้างจาน พวกเราทุกคนก็ต้องแยกถ้วย จาน ช้อน ช้อม ออกไปไว้ที่หนึ่ง กวาดเศษอาหารลงถัง แยกขวดน้ำไว้ต่างหาก ดังนั้นการคัดแยกขยะก่อนทิ้งจึงไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ แต่ต้องการความร่วมมือ ทั้งด้วยแรงจูงใจและในบางกรณี อาจต้องใช้มาตรการเชิงบังคับ ไม่เช่นนั้น ต่อให้มีเทคโนโลยีที่เลิศล้ำปานใดก็ไม่สามารถจัดการกับขยะได้อย่างถูกสุขวิธี ยกเว้นต้องนำไปเทกองกลางแจ้ง ซึ่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นก็จะย้อนกลับเข้าหาเราท่านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สุทธิรักษ์ สุจริตตานนท์. 2550 : ออนไลน์)

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ, 2553 : ไม่มีเลขหน้า) มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในการจัดบริการสาธารณะ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

ประวัติความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ ได้รับการจัดตั้งเป็นตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2529 โดยแยก
ออกมาจากตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วน
ตำบล เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2539

สภาพทั่วไป

1. สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ ที่ตั้ง

ตำบลบ้านซบ เป็นตำบลหนึ่งใน 12 ตำบล ของอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอทางทิศใต้ประมาณ 2 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลสังขะ ตำบลทัพทัน
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลคม อำเภอสังขะ และเขตอำเภอบัวเชด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลพระแก้ว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลสะภาค ตำบลบ้านจารย์

เนื้อที่ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 65 ตารางกิโลเมตร หรือ 40,625 ไร่

ภูมิประเทศ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ดอนสลับที่นา มีห้วยเสนและห้วยกระทิงไหลผ่าน
ที่ดอนเป็นที่ปลูกพืชไร่ ที่ลุ่มเป็นพื้นที่ทำนา

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ มีหมู่บ้านในเขตบริการจำนวน 11 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านซบ
- หมู่ที่ 2 บ้านไทยสมบูรณ์
- หมู่ที่ 3 บ้านศาลา
- หมู่ที่ 4 บ้านจำสึง
- หมู่ที่ 5 บ้านโพนชาย
- หมู่ที่ 6 บ้านตะกอยอด
- หมู่ที่ 7 บ้านโชคชัย
- หมู่ที่ 8 บ้านศาลาสามัคคี
- หมู่ที่ 9 บ้านพุนทราย
- หมู่ที่ 10 บ้านโชคชัยสามัคคี
- หมู่ที่ 11 บ้านหนองโพน

หมายเหตุ หมู่ที่ 1 พื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสังขะ

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักและอาชีพรอง

ทำนา

จำนวนพื้นที่การทำนาทั้งหมด	10,208 ไร่
จำนวนครัวเรือนที่ทำนา	800 ครัวเรือน
แหล่งน้ำ	น้ำฝน ตามฤดูกาล
ผลผลิตเฉลี่ย	340 กก./ไร่
แหล่งจำหน่ายผลผลิต	โรงสีในท้องถิ่น
ปัญหาหลักในการประกอบอาชีพ	ต้นทุนในการผลิตมีมาก จึงทำไม่คุ้มทุน

ทำไร่

จำนวนพื้นที่การทำไร่ทั้งหมด	3,780 ไร่
จำนวนครัวเรือนที่ทำไร่	600 ครัวเรือน
แหล่งน้ำ	น้ำฝน และระบบ ชลประทาน
ผลผลิตเฉลี่ย	340 กก./ไร่
แหล่งจำหน่ายผลผลิต	โรงสีในท้องถิ่น
ปัญหาหลักในการประกอบอาชีพ	ต้นทุนในการผลิตมีมาก เมื่อได้ผลผลิตออกมา จึงทำ ให้ไม่คุ้มทุน

หน่วยธุรกิจในเขต อบต.

สถาบันการเงิน/ธนาคาร/แหล่งเงินทุน (เอกชน) ในพื้นที่ตำบล (ไม่มี)

ปั๊มน้ำมันและก๊าซ

มีปั๊มหลอด 5 ปั๊ม ปั๊มหัวจ่าย 3 ปั๊ม

โรงงานอุตสาหกรรม (ไม่มี)

โรงสีข้าว ขนาดเล็ก 30 โรง

โกดังรับซื้อข้าวเปลือก 2 โรง

3. สภาพทางสังคม

ตาราง 1 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์	จำนวนนักเรียน	จำนวนห้องเรียน
1. โรงเรียนบ้านไทยสมบูรณ์	7	110	7
2. โรงเรียนบ้านศาลาสามัคคี	17	438	13
3. โรงเรียนบ้านโพนชาย	10	164	8
4. โรงเรียนบ้านชำสมิง	9	224	8

ตาราง 2 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์	จำนวนนักเรียน	จำนวนห้องเรียน
โรงเรียนบ้านศาลาสามัคคี	7	176	6

ตาราง 3 โรงเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/อาจารย์	จำนวนนักเรียน	จำนวนห้องเรียน
วิทยาลัยการอาชีพสังขะ	26	553	21

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มี จำนวน 5 แห่ง
2. จำนวนนักเรียนที่ไปศึกษาต่อนอกพื้นที่ตำบล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 27 คน
สถานและองค์กรศาสนา มีดังนี้
  1. วัด จำนวน 1 แห่ง
  2. สำนักสงฆ์ จำนวน 7 แห่ง
  3. โรงเจ จำนวน 1 แห่ง

สาธารณสุข

1. โรงพยาบาลของรัฐ (ไม่มี)
2. ตำบลบ้านซบมีสถานีอนามัยตำบล จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ 104 หมู่ที่ 6 บ้านตะกอยยอด มีบุคลากร จำนวน 3 คน คือ
  - 2.1 เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข 1 คน

2.2 นักวิชาการสาธารณสุข 1 คน

2.3 พยาบาลวิชาชีพ 1 คน

4. การบริการพื้นฐาน

การบริการโทรศัพท์ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ 7 เครื่อง โทรศัพท์สาธารณะที่ติดตั้งบ้าน
ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 เครื่อง และสัดส่วนจำนวนโทรศัพท์ต่อประชากร 1,000 คน = 141 คน

หมายเหตุ ไม่นับรวมหมายเลขโทรศัพท์ หมู่ที่ 1 ในส่วนเขตเทศบาล

การให้บริการไฟฟ้า ตำบลบ้านซบ มีไฟฟ้าเข้าถึงให้บริการภายในตำบล โดยจาก
จำนวนหลังคาเรือนทั้งตำบลพบว่ามีไฟฟ้าใช้ครบทุกหลังคาเรือน หรือครบร้อยละ 100

ข้อมูลข่าวสารของแต่ละหมู่บ้าน

จำนวนครัวเรือนที่มีวิทยุ-โทรทัศน์ ภายในตำบลบ้านซบ ทุกหมู่บ้าน

การสื่อสาร ตำบลบ้านซบมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับเทศบาลตำบลสังขะ ดังนั้นการบริการ
สาธารณะเกี่ยวกับการไปรษณีย์ และโทรศัพท์ จึงค่อนข้างสะดวก โดยสามารถเดินทางมาใช้
บริการได้ภายในตัวอำเภอสังขะ

การคมนาคม

การคมนาคมของตำบลบ้านซบ มีเพียงการคมนาคมทางบก ได้แก่ เส้นทางรถยนต์สาย
ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การคมนาคมติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง มีเส้นทางที่สำคัญ คือ

1. ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 24 (ถนนโชคชัย-เดชอุดม) เป็นถนนลาดยาง สภาพถนนดี
เชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบลบ้านซบกับอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และเชื่อมการคมนาคม
ระหว่างตำบลบ้านซบ กับอำเภอยุพันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2124 เป็นถนนลาดยาง สภาพถนนดี จากตำบลบ้านซบ
ไปเชื่อมกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2077 ที่ตำบลสังขะ สามารถคมนาคมไปจนถึงอำเภอ
ลำดวน และอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3. ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2124 จากตำบลบ้านซบ ลงไปทางทิศใต้ เชื่อมการ
คมนาคมระหว่างตำบลบ้านซบกับอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

การคมนาคมติดต่อภายในตำบล และตำบลใกล้เคียง มีเส้นทางที่สำคัญ คือ

1. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 (โชคชัย-เดชอุดม) เป็นถนนลาดยาง สภาพถนนดี เชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบลสังขะกับตำบลบ้านขบ และจากทิศตะวันตก จากตำบลสะภาคผ่านตำบลบ้านขบไปตำบลพระแก้ว ทางทิศตะวันออกจนถึงตำบลตาตง

1.1 ถนนลาดยาง แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 มีจำนวนหลายสายที่สำคัญ ได้แก่ ถนนลูกรัง หมู่ที่ 9 บ้านพุนทราย ลงมาทางทิศใต้ ผ่านหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6 สถานีอนามัยบ้านตะกอยอด การบริการ มีรถโดยสารขนาดเล็กวิ่งรับส่งผู้โดยสารจากตำบลสังขะ ผ่านตำบลบ้านขบ ตำบลสะภาค ตำบลกระเทียม ไปจนถึงอำเภอปราสาทและจากตำบลบ้านขบไปตำบลพระแก้ว จนถึงอำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากนี้ก็มีรถโดยสารของเอกชน วิ่งรับส่งผู้โดยสารภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง มีรถมอเตอร์ไซด์ และสามล้อรับจ้างอีกด้วย

ข้อมูลอื่น ๆ

ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

ตำบลบ้านขบ มีป่าไม้สงวนฝั่งซ้ายห้วยเสน มีเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่

สิ่งแวดล้อม

ในเขตตำบลบ้านขบ มีสภาพแวดล้อมแบบชนบททั่วไปที่ยังไม่มีผลกระทบจากมลพิษต่าง ๆ แต่ยังคงความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามตามบริเวณบ้าน ตลอดจนลำห้วย หนองน้ำ และอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ยังขาดแคลนการดูแลรักษา ส่วนสภาพถนนตามบริเวณหมู่บ้านโดยทั่วไปเป็นถนนลูกรัง และถนนดิน มักก่อให้เกิดปัญหาเรื่องฝุ่นละอองในช่วงฤดูแล้งและมีโคลนในช่วงฤดูฝนตามลำดับ จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้างตัวเราให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและการดำรงชีวิตตามหลักสุขภาพสิ่งแวดล้อม

สถานที่ท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวประจำพื้นที่ ตำบลบ้านขบมีแหล่งท่องเที่ยว 1 แห่ง คือ ปราสาทยายเหงา ตั้งอยู่บ้านพุนทราย หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อที่ 5 ไร่ 76 ตารางวา สันนิษฐานว่าน่าจะสร้างขึ้น ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-17 กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 52 ตอน 75 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478

ศักยภาพของตำบล

รายได้ของ อบต. ประจำปีงบประมาณ 2551

1. รายได้ อบต. จัดเก็บเอง	จำนวน 462,517.19 บาท
2. รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้	จำนวน 11,190,739.43 บาท
3. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	จำนวน 4,295,034 บาท

กลุ่มประชาชน

กลุ่มอาชีพ และกลุ่มออมทรัพย์

1. กลุ่มช่างตีเหล็ก หมู่ที่ 4 บ้านชำสมิง มีจำนวนสมาชิก 19 คน จัดตั้งปี พ.ศ.2541
2. กลุ่มทำตะเกียบ หมู่ที่ 8 บ้านศาลาสามัคคี มีจำนวนสมาชิก 54 คน จัดตั้งปี พ.ศ. 2546
3. กลุ่มปลูกผักอินทรีย์ หมู่ที่ 4 บ้านชำสมิง มีจำนวนสมาชิก 15 คน จัดตั้งปี พ.ศ. 2550

กลุ่มมวลชน

1. ลูกเสือชาวบ้าน	5 รุ่น	จำนวน	630	คน
2. ไทยอาสาป้องกันชาติ	2 รุ่น	จำนวน	151	คน
3. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	4 รุ่น	จำนวน	180	คน
4. ตำรวจบ้าน	2 รุ่น	จำนวน	100	คน
5. อพปร.		จำนวน	100	คน

นโยบายและวัตถุประสงค์

1. ให้เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการมีงานทำและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อให้สมาชิกเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการมีทักษะความรู้การบริหารงานเป็นกลุ่ม
3. เพื่อส่งเสริมวิชาช่างตีเหล็กให้คงอยู่ตลอดไป
4. เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและการอพยพแรงงาน
5. เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการให้สูงขึ้น

อัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรในองค์กร 56 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้ช่วยผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ในครั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย รายละเอียดดังนี้

จารุวรรณ ทองไพบูรณ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหามาตรจัดการขยะมูลฝอยไว้ดังนี้ 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความรู้ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจมีจิตสำนึกและความตระหนักถึงปัญหาของขยะมูลฝอย ให้ความร่วมมือในการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง 2. จัด

อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแก่บุคลากรเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้และทักษะแก่

บุคลากร 3. ปรับอัตราค่าธรรมเนียมนิยมให้เหมาะสมและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

4. ศึกษาเส้นทางการขนย้ายขยะมูลฝอยเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจร เพิ่มจำนวนเที่ยวในการขนย้ายเพื่อมิให้ขยะตกค้าง 5. ปลุกฝังและให้ความรู้แก่ประชาชนในการแยกประเภทขยะมูลฝอยและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย 6. จัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและก่อเหตุรำคาญแก่ประชาชน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายจากรายงานการวิจัยที่ได้ศึกษามาข้างต้นย่อมชี้ได้ว่า ปัญหาขยะมูลฝอยสามารถจะลดลงไปได้หากได้มีการจัดการที่ดี ซึ่งในที่นี้หมายถึง การป้องกันปัญหาที่ต้นตอหรือต้นเหตุ นั่นคือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยด้วย การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง เพื่อให้ขยะมูลฝอยบางประเภทได้กลับนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ อันจะส่งผลให้ เหลือขยะมูลฝอยที่จะทิ้งจริงๆ น้อยลงและความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอยนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนในฐานะที่เป็นผู้ผลิตและผู้ทิ้ง ขยะมูลฝอย จึงนำมาเขียนกรอบแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

สมาน อารี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย กรณีศึกษาดำบลศรีสำราญ อำเภอลำดวน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ปัญหาของชุมชนที่ไม่มีการกำจัดและคัดแยกขยะมูลฝอยคือ 1. ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำจัดและคัดแยกขยะมูลฝอย 2. ไม่มีภาชนะในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย 3. ไม่ทราบประโยชน์ของการกำจัดและคัดแยกขยะมูลฝอย 4. ไม่ทราบวิธีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 5. ไม่มีหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรส่วนท้องถิ่นมารับผิดชอบ 6. ขาดยานพาหนะในการเก็บขนและขาดสถานที่ทิ้งและกำจัดขยะมูลฝอย

ศิริรัตน์ เทียงผดุง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม การดำเนินการด้านจิตอาสาสังคมโดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรเร่งปรับกระบวนการทัศนคติและกรอบวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาอื่น ๆ เพื่อความกลมกลืนกับสถานการณ์และปรากฏการณ์ของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

วิไลวรรณ นาห้วนิล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดการขยะมูลฝอยในระดับต่ำ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปัจจัยด้านความหนาแน่นประชากร รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล และทรัพยากรในการบริหารจัดการ

วรกิจ ศรีกสิกรณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม และการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมระดับปานกลาง ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกันและอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม และการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมระดับปานกลาง

ฉัตรารวรรษ คงจันทร์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น มีแนวทางและวิธีการ ได้แก่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดประชุมวางแผนให้ความรู้และระดมความคิดเห็นเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จัดเวทีระดมความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยในรูปแบบต่างๆ ภายใต้การประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปยังประชาชนอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการคัดแยกขยะมูลฝอยอาจดำเนินการจัดกลุ่มเวทีแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันภายใต้การสร้างใจในหน้าที่ของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย

2. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นมีแนวทางและวิธีการ ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดให้มีถังขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท สามารถส่งเสริมได้โดยการประกวดแข่งขันคัดแยกประสบผลสำเร็จ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอย โดยการเล่นละครและเกม การคัดแยกขยะมูลฝอยการสาธิตและการใช้วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากภายนอกจะทำให้ประชาชนมีความสนใจมากขึ้น และหาแหล่งรับซื้อขยะมูลฝอยที่ได้จากการคัดแยกของสถานีรับฝากขยะมูลฝอย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพจะเป็นการทำให้ประชาชนมีความสนใจมากขึ้นรวมทั้งการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของปุ๋ยน้ำชีวภาพ และการคัดแยกขยะมูลฝอย

สมศักดิ์ วรภักย์กุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่าความคิดเห็นของ

ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม อยู่ในระดับมาก

สำอองค์ นันทะแสง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความเห็นด้วยกับการจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคามอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด และด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย และด้านการทิ้งขยะมูลฝอยตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้สรุปได้ว่า การจัดการขยะมูลฝอย โดยอาศัยแนวทางการปฏิบัติตามทฤษฎีในการกำจัดขยะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหามูลฝอย ที่เกิดขึ้นที่เป็นปัญหาสำคัญต่อสภาพสิ่งแวดล้อมของบ้านเมืองในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แนวทางการจัดการขยะจะสามารถกระทำได้อย่างจริงจังและทั่วถึงต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน และมีการดำเนินการปลูกสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักต่อปัญหามูลฝอยและสิ่งแวดล้อม ด้วยการส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีและถูกต้องในการจัดการมูลฝอยซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหามูลฝอยและปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2,134 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ดังรายละเอียดและประชากรกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกแต่ละหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านขบ	369	60
หมู่ที่ 2 บ้านไทยสมบูรณ์	143	23
หมู่ที่ 3 บ้านศาลา	225	36
หมู่ที่ 4 บ้านชำตมิง	181	29

ตาราง 4 (ต่อ)

จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 5 บ้านโพนทราย	195	32
หมู่ที่ 6 บ้านตะกอยอด	174	28
หมู่ที่ 7 บ้านโชคชัย	193	31
หมู่ที่ 8 บ้านศาลาสามัคคี	183	30
หมู่ที่ 9 บ้านพุนทราย	201	32
หมู่ที่ 10 บ้านโชคชัยสามัคคี	180	29
หมู่ที่ 11 บ้านหนองโพน	90	15
รวม	2,134	345

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด และหลักเกณฑ์ การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านชน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2.2 สร้างแบบสอบถามศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเพื่อวัดการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบ ความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมการ ค้นคว้าอิสระ ทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงตามสภาพความเป็นจริงเป็นการหา ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือมีจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 นายธนภัทร หวังสม ท้องถิ่นอำเภอสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2.4.2 นายสำเริง สิบมา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชนแดน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2.4.3 นายสำเริง ช่องงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนชาย อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและ คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมการ ค้นคว้าอิสระ พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7161 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำกลับมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม
4. แบบสอบถามจำนวน 345 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
  2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
  3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
  4. นำแบบสอบถามทุกฉบับประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ
- การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้
1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
  2. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
  3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
  4. เสนอการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	345	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	183	53.04
1.2 หญิง	162	46.96
2. อายุ		
2.1 18-29 ปี	40	11.60
2.2 30-39 ปี	122	35.36
2.3 40-49 ปี	117	33.91
2.4 50-59 ปี	31	8.99
2.5 60 ปีขึ้นไป	35	10.14
3. รายได้ต่อเดือน		
3.1 ต่ำกว่า 2,000 บาท	65	18.86
3.2 2,000-4,000 บาท	124	35.94
3.3 4,001-6,000 บาท	92	26.67
3.4 6,001-8,000 บาท	39	11.30
3.5 8,001-10,000 บาท	13	3.73
3.6 10,001 ขึ้นไป	12	3.50
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	113	32.75
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	33	9.57
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	108	31.30
4.4 ปวศ./อนุปริญญา	17	4.93

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.5 ปริญญาตรีขึ้นไป	34	9.86
4.6 อื่น ๆ	40	11.59
5. อาชีพ		
5.1 เกษตรกรรม	148	42.90
5.2 ค้าขาย	64	18.54
5.3 รับจ้าง	87	25.22
5.4 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	3.48
5.5 อื่น ๆ	34	9.86

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 345 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นชายจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 53.04 เป็นหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 46.96

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุ 30 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 รองลงมาช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.991 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 50 – 59 ปีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.99

เมื่อจำแนกตามรายได้ ปรากฏว่าช่วงรายได้ 2,000 – 4,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 53.94 รองลงมา 4,001 – 6,000 บาท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 10,001 บาทขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.48

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าจบระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 รองลงมาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ปวศ./อนุปริญญา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.93

เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า อาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมา อาชีพรับจ้าง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.22 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.48

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏดังตาราง 6 - 10 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการวางแผน	3.65	0.32	มาก
2. ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง	3.46	0.31	ปานกลาง
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.01	0.40	ปานกลาง
4. ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม	3.20	0.70	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.33	0.22	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.65$) ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ($\bar{X}=3.46$) และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ($\bar{X}=3.20$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.01$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการ
ขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการ
วางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการวางแผน			
1. องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหามูลฝอยที่เกิดขึ้น	3.76	0.74	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่มาเพื่อวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย	3.66	0.87	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างเหมาะสม	3.77	1.03	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินผลการทำงานแผนในการจัดการขยะมูลฝอย	3.15	0.97	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนจัดหาสิ่งของ เช่น อุปกรณ์ทำความสะอาด ถังขยะ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหามูลฝอย	3.51	1.32	มาก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.56	0.83	มาก
7. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนจัดหาเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนเพื่อแก้ไขปัญหามูลฝอยในชุมชน	3.47	1.01	ปานกลาง
8. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และหน่วยงานรับผิดชอบ	3.72	0.96	มาก
รวมเฉลี่ย	3.65	0.32	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการวางแผน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 และข้อ 7 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำ ข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.77$) รองลงมาคือ ข้อ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ($\bar{X}=3.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 4 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินผลการ จัดทำแผนในการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X}=3.15$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดเก็บรวบรวมและการขนส่ง โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง			
9. องค์การบริหารส่วนตำบลมีถังรองรับขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เพียงพอและมีสภาพที่ใช้งานได้ดี	3.07	0.84	ปานกลาง
10. ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ พนักงานขับรถ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง และสุภาพเรียบร้อย	2.90	0.95	ปานกลาง
11. พื้นที่ที่ท่านอยู่อาศัยไม่มีปัญหาขยะคก้าง และสามารถจัดเก็บขยะได้ตรงเวลา	3.23	1.21	ปานกลาง
12. จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดเก็บขยะมีความเหมาะสม (3 ครั้ง/สัปดาห์)	3.42	1.16	ปานกลาง
13. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการคัดแยกขยะออกมำใช้ประโยชน์ก่อนนำไปกำจัด	3.63	1.00	มาก
14. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำจัดขยะอย่างถูกต้องสุขภาพีบาล	3.14	1.38	ปานกลาง
15. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอย	2.39	1.17	น้อย
16. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ทำให้บริเวณที่กำจัดขยะเป็นแหล่งอาหารแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ และแมลงนำโรค เช่น แมลงวัน ยุง และแมลงสาบ	3.01	1.15	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.09	0.31	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดเก็บรวบรวมและ
การขนส่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 13
อยู่ในระดับมาก ข้อ 15 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ ข้อ 13 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการคัดแยกขยะออกมาใช้ประโยชน์ก่อน
นำไปกำจัด ($\bar{X}=3.63$) รองลงมาคือ ข้อ 12 จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดเก็บขยะมีความ
เหมาะสม (3 ครั้ง/สัปดาห์) ($\bar{X}=3.42$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 15 องค์การบริหารส่วน
ตำบลมีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอย ($\bar{X}=2.39$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการประชาสัมพันธ์			
17. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตารางการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.49	1.10	น้อย
18. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการลดการผลิตขยะ	3.47	1.01	ปานกลาง
19. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของการเก็บขยะมูลฝอยอย่างชัดเจน	2.88	0.99	ปานกลาง
20. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	3.37	1.11	ปานกลาง
21. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ	2.86	1.08	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.01	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 17 อยู่ในระบับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 18 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการลดการผลิตขยะ ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ ข้อ 20 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ($\bar{X} = 3.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 17 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตารางการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.49$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการ
ขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการเก็บ
ค่าธรรมเนียม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม			
22. ค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (20 บาท/เดือน) มีความเหมาะสม	2.99	1.39	ปานกลาง
23. ค่าธรรมเนียมมีความสำคัญที่ช่วยให้การจัดเก็บขยะมูลฝอยอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย	3.59	1.16	มาก
24. การเสียค่าธรรมเนียมมีความสะดวก และรวดเร็ว	2.60	1.39	ปานกลาง
25. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียม	2.45	1.27	น้อย
26. เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเก็บค่าธรรมเนียมแล้วมีการออกใบเสร็จรับเงินให้	2.84	1.31	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.20	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการเก็บค่าธรรมเนียม โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 23 อยู่ในระดับมาก
ข้อ 25 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 23
ค่าธรรมเนียมมีความสำคัญที่ช่วยให้การจัดเก็บขยะมูลฝอยอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย ($\bar{X} = 3.59$)
รองลงมาคือ ข้อ 22 ค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (20 บาท/
เดือน) มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.99$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 25 องค์การบริหารส่วน
ตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียม ($\bar{X} = 2.45$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ควรจัดให้มีรถขยะในชุมชนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง	64	36.79
2	ควรประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ประชาชนทราบถึงการคัดแยกขยะและการกำจัดขยะที่ถูกต้องและไม่เป็นอันตราย	43	24.71
3	ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย	38	21.83
4	ควรจ้างเหมาให้ประชาชนในชุมชนจัดเก็บขยะเพื่อมีรายได้	29	16.67
	รวม	174	100

จากตาราง 11 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดให้มีรถขยะในชุมชนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.79 รองลงมาคือ ควรประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ประชาชนทราบถึงการคัดแยกขยะและการกำจัดขยะที่ถูกต้องและไม่เป็นอันตราย คิดเป็นร้อยละ 24.71 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 21.83 และควรจ้างเหมาให้ประชาชนในชุมชนจัดเก็บขยะเพื่อมีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรซึ่งได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,134 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 345 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7161

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์นายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ แล้วเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจำนวน 345 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน และด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดให้มีรถขยะในชุมชนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง รองลงมาคือ ควรประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ประชาชนทราบถึงการคัดแยกขยะและการกำจัดขยะที่ถูกต้องและไม่เป็นอันตราย ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย และควรจ้างเหมาให้ประชาชนในชุมชนจัดเก็บขยะเพื่อมีรายได้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางที่จะพัฒนาและมีประเด็นข้อมูลที่จะต้องนำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ ซึ่งสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเก็บค่าธรรมเนียม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ในด้านสภาพแวดล้อมโดยการจัดประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ส่งเสริมการคัดแยกขยะออกมาใช้ประโยชน์ก่อนนำไปกำจัด และลดการผลิตขยะมูลฝอย ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของวรภิกษร์ สรีกสิกรณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม และการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ ให้

ความสำคัญต่อการจัดการขยะมูลฝอยโดยการจัดประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และได้นำข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยมาเพื่อวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย และรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เน้นรูปแบบของการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยและสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ นาคหัตถ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ อาจเนื่องมาจากประชาชนผู้รับบริการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยไม่มาก ไม่เห็นถึงความสำคัญของการกำจัดขยะมูลฝอยจึงไม่มีการประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหากับขยะมูลฝอย ไม่มีการวางแผนในการจัดซื้อถังขยะเพื่อรองรับขยะมูลฝอยที่จำนวนมากในแต่ละวัน และไม่มีการวางแผนในการจัดซื้อถังขยะเพื่อรองรับขยะมูลฝอยที่จำนวนมากในแต่ละวัน และมีถังสำหรับใส่ขยะมูลฝอยในแต่ละจุดหรือแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสมกับปริมาณขยะมูลฝอย

2.2 ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดเก็บขยะมีความเหมาะสม (3 ครั้ง/สัปดาห์) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมและการขนส่งขยะมูลฝอย โดยการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ในการเก็บขยะเพื่อเทใส่ในรถบรรทุกขยะ เพื่อที่จะขนส่งต่อไปยังสถานกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งอาจเป็นการขนส่งโดยตรงจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยไปยังสถานกำจัดเลย ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสำอางค์ นันทะแสง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลเมืองมหาสารคามมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอยและการขนย้ายขยะมูลฝอย รณรงค์ให้ประชาชนแยกของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เช่น กระดาษ พลาสติก และ โลหะ นำไปใช้ซ้ำหรือนำไปขาย/รีไซเคิล ขยะเศษอาหารนำมาหมักทำปุ๋ยในรูปปุ๋ยน้ำ หรือปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในชุมชน

2.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการลดการผลิตขยะ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลให้

ความสำคัญต่อการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งอย่างสม่ำเสมอ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ วรวิทย์กุล (2550 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของ สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่าความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการ ขยะมูลฝอย ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ จัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ค่าธรรมเนียมที่องค์การบริหารเรียกเก็บมีความเหมาะสมและ ค่าธรรมเนียมมีความสำคัญที่ช่วยให้การจัดเก็บขยะมูลฝอยอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย การเสียค่าธรรมเนียม มีความสะดวก และรวดเร็ว และมีการออกใบเสร็จรับเงินให้ทุกครั้ง ผลการวิจัยสอดคล้องกับ งานวิจัยของวรวิทย์ ศรีภักดิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการ จัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดการขยะมูลฝอยด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย พบว่า ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ภาพรวมระดับ ปานกลาง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่พบมาก ที่สุดคือ ควรจัดให้มีรถขยะในชุมชนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง ทั้งนี้เพราะประชาชนเห็นว่า ควรเก็บขยะทุกวันเพื่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่ปัจจุบันองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านขบมีอุปกรณ์ในการเก็บขยะมูลฝอย คือ รถยนต์เก็บขนขยะมูลฝอยแบบอัดท้ายติดตั้งชุด ถังขยะมูลฝอยปริมาตรความจุ 12 ลูกบาศก์หลา ด้านท้ายมีประตูเปิด - ปิดได้ จำนวน 1 คัน จะ ให้บริการเก็บขยะมูลฝอยแก่ประชาชนภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ วันเว้นวัน เนื่องจากรถเก็บขยะมีเพียง 1 คัน จึงไม่สามารถที่จะสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ เท่าที่ควร ยกเว้นแต่ในเขตชุมชนที่หนาแน่นองค์การบริหารส่วนตำบลจะให้บริการทุกวัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการ ขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาและแก้ไขการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานและการนำข้อมูลมาวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และควรเพิ่มเติมในสิ่งใหม่ ๆ ให้ดียิ่งขึ้น และต้องส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ซึ่งเจงถึงความสำคัญในการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ประชนทราบ เพื่อเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของตนเองในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งเพื่อให้การจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอย และให้มีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่าง ๆ โดยมีถุงบรรจุภายในถังเพื่อสะดวกและไม่ตกหล่น หรือแพร่กระจาย และรณรงค์ให้แต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะเช่น ถังสีเขียว รวบรวมขยะมูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็วสามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ ถังสีเหลือง รวบรวมขยะมูลฝอยที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม ถังสีแดง รวบรวมขยะมูลฝอยที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระจกสีสเปรย์ กระจกสารฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ และถังสีฟ้า รวบรวมขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายไม่ได้ไม่เป็นพิษและไม่คุ้มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองขนมสำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟมและฟอล์ยที่เป็นอาหาร เพื่อความสะดวกในการกำจัดขยะมูลฝอย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และตำบลใกล้เคียง

2.3 ควรมีการวิจัยถึงพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านซบ และตำบลใกล้เคียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2546). *การจัดการมูลฝอยชุมชน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2544). *คู่มือการดำเนินงานการจัดการมูลฝอยชุมชน*. ส่วนวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย : กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2549). *คู่มือการจัดการมูลฝอยชุมชน*. ศูนย์ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2549). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล*. (ออนไลน์). ค้นเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2553 แหล่งที่มา <http://www.onep.go.th>.
- เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์. (2544). *ปัญหาขยะที่ไม่ใช่แค่เรื่องขยะ*. โลกสีเขียว.
- โกวิทย์ พวงงาม .(2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จารุวรรณ ทองไพบูรณ์. (2545). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุวรรณ เศรษฐสุนิธา. (2550). *ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาคีของสำนักงานคุมความประพฤติเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการทำงานบริการสังคมของผู้ถูกคุมความประพฤติ*. ค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ภาควิชารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉัตรารวรรษ กงจันทร์. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยเพื่อการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของคณะกรรมการชุมชนในเทศบาลนครของแก่น จังหวัดขอนแก่น*. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชยากร เทศะบำรุง. (2544). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2542). *กฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน.

- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ กรมการปกครอง.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2529). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นกร พจนวรวงษ์. (2544). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน* (ออนไลน์)
ค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2553 แหล่งที่มา <http://kayamulfoi.blogspot.com/2010/06/blog.html>
- นพมาศ ชีระเวทิน. (2539). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงทอง โขธาใหญ่. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เชียงใหม่ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). *สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ : อรุณสภา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพรัช สุขสงญาติ. (2542). *ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นต่อการดำเนินงานตามนโยบาย เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี*. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2531). *วิธีวิจัย*. กรุงเทพฯ : งานส่งเสริมและตำรา กองบริการการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2550). *การแก้ไขปัญหามลพิษ* (ออนไลน์). ค้นเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2553 แหล่งที่มา <http://search?hl=th&source=hp&q>.
- ถาว์ชัย จักรานวัณน์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษสาขา วิชาการบริหารธุรกิจ (M.B.A) เขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). *การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส พรินติ้ง เฮาส์.

- วิไลวรรณ นาหัวนิล. (2547). **ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรกิจ ศรีกสิกรรม. (2547). **ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาระชาคมเมืองและชนบท บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). **เจตคติ**. กรุงเทพฯ : ศิ.ดิ.บุ๊คส์สโตร์.
- ศิริรัตน์ เทียงผดุง. (2546). **การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตำบลพระธาตุ อำเภอนาइन จังหวัดมหาสารคาม**. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาน อารีย์. (2546). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย กรณีศึกษาศึกษาศรีสำราญ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ วรรณกุล. (2550). **ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตนานนาวา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุกิจ เหลืองสกุลไทย. (2544). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ**. ภาคนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุชา จันทร์เอม. (2546). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ สุทธิจิระพันธ์. (2543). **ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อคุณภาพและมาตรฐานการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น : กรณีศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมศาสตร์ กรมอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิรักษ์ สุจริตตานนท์. (2550). **การจัดการขยะมูลฝอย (ออนไลน์)** ค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2553. แหล่งที่มา http://guru.sanook.com/search/knowledge_search.php.
- สุศักดิ์ เมืองพรหม. (2547). **การจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์ สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2544). รายงานศึกษาวิจัยเรื่อง
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
สมาธรรม.

ท่าอ่างค์ นันทะแสง. (2551). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). วิทยุทัศน์การปกครองท้องถิ่นและแผนการกระจาย
อำนาจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มีแอลเอส.

อดิศักดิ์ ทองไข่มุกด์. (2541) การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล. กรมส่งเสริมคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ มปท.

แผนพัฒนาสามปี. (2552). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2553 - 2555 สุรินทร์: งานนโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ.

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ. (2552). แผนอัตรากำลังสามปี พ.ศ. 2553 - 2555 สุรินทร์:
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ.

อำเภอสังขะ. (2552). ทะเบียนราษฎร. สำนักงานทะเบียน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๗๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธนภัทร หวังสม

ด้วย นายรณภพ ทองประดับ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๗๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสำอางค์ ติมมา

ด้วย นายรณภพ ทองประดับ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๗๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสำเร็จ ช่องงาม

ด้วย นายรณภพ ทองประดับ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบาเมืองสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะนวนัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๘๒๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสังขะ

ด้วย นายรณภพ ทองประดับ นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายรณภพ ทองประดับ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๘๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.รำไพพรรณี ๓๑๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบรหการส่วนค้บค้บ้านชบ

ค้วย นายรณภพ ทองประค้บ นักศีกษาาระค้บปรียญาโท หลักศูตรรัฐประศาสนศาส
มหบัณค้ต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาวททยาลัราชภฏรำไพพรรณี ก้ล้งศีกษาและทำการค้บค้ว่า
อิสระ เรื่อง ความค้ดเห็นของประชานท้มีค้ต่อการจ้การขบะมุลฝอยขององค้การบรหการส่วน
ค้บค้บ้านชบ อ้เภอสังขะ จ้หวัดศูรินทร โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คะเนวัน เป็นประธาน
ท้ปรึกษาการค้บค้ว่าอิสระ โดยการนี้่นักศีกษาีความประสงค้เก็บรวบรวมข้อมุลโดยการแจก
แบบสอบถามผู้เก้ยข้องในการศีกษาวิจัยค้งกล่าว จ้งขอบขอมอนุเคราะห์ออนุญาต ให้นักศีกษาเข้าเก็บ
ข้อมุลในหน่วยงานของท่านค้วย

มหาวททยาลัราชภฏรำไพพรรณี หวังเป็นอย้างย้งว่าค้งได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคูนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถึอ

(ผู้ช้วยศาสตราจารย์ ดร.ศูเทียบ ละองทอง)

คณบค้บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวททยาลัราชภฏรำไพพรรณี

ต้านกงานคณบค้บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ค้อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อทำการค้นคว้าอิสระของหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ
จัดการขยะมูลฝอย ในด้านต่าง ๆ คือ
  1. ด้านการวางแผน
  2. ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง
  3. ด้านการประชาสัมพันธ์
  4. ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
3. ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกประการ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
และขอขอบพระคุณท่านผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

รณภพ ทองประดับ

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18 - 29 ปี

30 - 39 ปี

40 - 49 ปี

50 - 59 ปี

60 ปีขึ้นไป

3. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 2,000 บาท

2,000 - 4,000 บาท

4,001 - 6,000 บาท

6,001 - 8,000 บาท

8,001 - 10,000 บาท

มากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

ปวส./อนุปริญญา

ปริญญาตรีขึ้นไป

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม

ค้าขาย

รับจ้าง

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอยของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมที่ตรงกับหมายเลขที่ตรงกับ
ความเป็นจริงของท่านเพียงคำตอบเดียว

- กำหนดให้
- 5 หมายถึง มากที่สุด
  - 4 หมายถึง มาก
  - 3 หมายถึง ปานกลาง
  - 2 หมายถึง น้อย
  - 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ข้อความความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการวางแผน					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
2. องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่มาเพื่อ วางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย	.....	.....	.....	.....	.....
3. องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการ จัดการขยะมูลฝอยได้อย่างเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินผลการจัดทำแผนในการ จัดการขยะมูลฝอย	.....	.....	.....	.....	.....
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนจัดหาสิ่งของ เช่น อุปกรณ์ ทำความสะอาด ถังขยะ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย	.....	.....	.....	.....	.....
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนรณรงค์การจัดการขยะมูล ฝอยในชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
7. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนจัดหาเงินทุนหรือแหล่ง เงินทุนเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
8. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และหน่วยงาน รับผิดชอบ	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อคำถามการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง					
9. องค์การบริหารส่วนตำบลมีถังรองรับขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ เพียงพอและมีสภาพที่ใช้งานได้ดี	.....	.....	.....	.....	.....
10. ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ พนักงานขับรถ ปฏิบัติงานด้วยความ ระมัดระวัง และสุภาพเรียบร้อย	.....	.....	.....	.....	.....
11. พื้นที่ที่ท่านอยู่อาศัยไม่มีปัญหาขยะตกค้าง และสามารถจัดเก็บขยะ ได้ตรงเวลา	.....	.....	.....	.....	.....
12. จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดเก็บขยะมีความเหมาะสม (3 ครั้ง/สัปดาห์)	.....	.....	.....	.....	.....
13. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการคัดแยกขยะออกมาใช้ ประโยชน์ก่อนนำไปกำจัด	.....	.....	.....	.....	.....
14. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำจัดขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	.....	.....	.....	.....	.....
15. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะ มูลฝอย	.....	.....	.....	.....	.....
16. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ทำให้บริเวณที่กำจัดขยะเป็นแหล่ง อาหารแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ และแมลงนำโรค เช่น แมลงวัน ยุง และ แมลงสาบ	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการประชาสัมพันธ์					
17. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตารางการ จัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล	.....	.....	.....	.....	.....
18. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการลด การผลิตขยะ	.....	.....	.....	.....	.....
19. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญ ของการเก็บขยะมูลฝอยอย่างชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
20. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแยกขยะ มูลฝอยก่อนทิ้ง	.....	.....	.....	.....	.....
21. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการ จัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อคำถามความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม					
22. ค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (20 บาท/ เดือน) มีความเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
23. ค่าธรรมเนียมมีความสำคัญที่ช่วยให้การจัดเก็บขยะมูลฝอยอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย	.....	.....	.....	.....	.....
24. การเสียค่าธรรมเนียมมีความสะดวก และรวดเร็ว	.....	.....	.....	.....	.....
25. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียม	.....	.....	.....	.....	.....
26. เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเก็บค่าธรรมเนียมแล้วมีการออกใบเสร็จรับเงินให้	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	85.1667	46.8333	-.0534	.7265
A2	84.8667	40.6023	.4019	.6940
A3	86.2667	44.2713	.2073	.7111
A4	84.7333	45.8575	.0613	.7197
A5	84.6333	43.6885	.2500	.7081
A6	84.3667	41.7575	.4670	.6920
A7	84.7000	45.1828	.0845	.7212
A8	84.8000	44.8552	.2069	.7110
B9	84.6333	43.5506	.2431	.7087
B10	84.7000	45.9414	.0858	.7171
B11	84.9667	43.2057	.2237	.7110
B12	85.2000	42.3724	.5093	.6927
B13	85.5333	39.0851	.5077	.6823
B14	85.1667	43.5920	.2512	.7080
B15	85.5667	40.9437	.4309	.6921
B16	85.3667	47.4816	-.1310	.7296
C17	84.8667	45.6368	.1290	.7150
C18	84.5667	43.8402	.2431	.7086
C19	84.5667	43.0126	.3308	.7022
C20	84.7333	42.4092	.4866	.6936
C21	84.2667	43.0989	.3072	.7038
D22	84.6667	45.8161	-.0034	.7332
D23	85.4333	43.7023	.3213	.7039
D24	84.6667	44.1609	.2728	.7070
D25	84.8333	45.5920	.0920	.7179
D26	84.2333	40.5299	.5270	.6850

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 26

Alpha = .7161

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	รณภพ ทองประดับ
วันเดือนปีเกิด	28 เมษายน 2512
สถานที่เกิด	อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	239 หมู่ที่ 4 ตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ 32230
ตำแหน่งหน้าที่	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ 2528 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2531 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ 2535 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ 2554 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์